

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Att.: Lone Basse

Sendt pr. e-mail: Lone.Basse@uvm.dk

27-10-2005

Sag.nr.: 05/4535

Dokumentnr. 92251/05

Sagsbehandler

Anne-Dorthe Sørensen

Tel. 12345678

Email: Kursus@arf.dk

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om
folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som
pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)**

Amtsrådsforeningen har i e-mail af 17. oktober 2005 modtaget
ovennævnte udkast til høring.

Foreningen har gennemgået udkastet og har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Anne-Dorthe Sørensen

Til

Undervisningsministeriet

Afdeling for grundskole og folkeoplysning

Frederiksholms Kanal 26

1220 København K

Lone.Basse@uvm.dk

31. oktober 2005

Høringsvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale tests som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver)

BKF kan generelt tilslutte sig formuleringerne om de beskrevne konsekvenser af de politiske beslutninger om styrket evaluering og anvendelse af nationale tests som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver i folkeskolen.

BKF har herudover følgende kommentarer:

Styrket evaluering

§ 13 stk. 2 om løbende evaluering udbygges med formuleringerne om, at den løbende evaluering skal inddrage de bindende trin- og slutmål. Herudover indsættes et nyt stk. 3, hvor det beskrives at undervisningsministeriet udarbejder tests i udvalgte fag og på bestemte klassetrin, som skal anvendes som led i den løbende evaluering.

BKF finder det afgørende for en styrket evalueringskultur, at der tænkes bredere end til de nationale tests og de bindende slut- og trimål.

BKF vil derfor anbefale, at der i bemærkningerne sker en yderligere uddybning af en overordnet politik for en styrket evalueringskultur i folkeskolen.

Begrebet dokumentation kunne med fordel nævnes og beskrives som en del af evalueringsafsnittet.

BKF skal endvidere pege på behovet for at uddybet området om elevernes personlige og alsidige kompetencer i evalueringsafsnittet.

Obligatoriske nationale tests

Afsnittet om obligatoriske tests er meget udførligt beskrevet. Specielt er afsnittet om sikring af fortrolighed uddybet i § 55 samt i de tilhørende bemærkninger præciseret.

BKF finder, sikringen af fortrolighed yderst relevant og nødvendig. Spørgsmålet er, om sikringen er tilstrækkeligt beskrevet, når såvel forældrene, lærerne, skolelederen, kommunalbestyrelsen og undervisningsministeriet skal have indsigt i resultaterne. Dette spørgsmål vil BKF overlade til de sagkyndige på området, så der ikke sker den ranking af skolerne, som andre lande har oplevet.

Obligatorisk afgangsprøve

Folkeskolens afgangsprøve gøres med ændringerne obligatorisk. BKF noterer sig endvidere med tilfredshed, at en tidligere anbefaling fra BKF om at gøre alle fag til prøviefag og hermed ligeværdige nu er blevet en realitet bortset fra faget idræt.

BKF hilser slutningen om at erstatte den tidligere besluttede fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi med en prøve i hvert af de enkelte fag velkomment.

Ikrafttrædelsestidspunkt

Med den seneste beslutning om at udskyde de nationale tests til skoleåret 2006/07 forventer BKF, at der sker en konsekvensændring i lovudkastets tekst.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til BKF's formand børne- og kulturdirektør Per B. Christensen, Næstved Kommune, tlf. 55784922, e-mail perb@naeskom.dk eller

bestyrelsesmedlem skolechef Kirsten Berntsen, Fredericia Kommune, tlf. 7210 7411, e-mail skbe@fredericiakom.dk

Kirsten Berntsen

Undervisningsministeriet
Afd. for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Børnerådet deler forligspartiernes og regeringens ønske om at øge skoleelevernes udbytte af undervisningen og støtter absolut initiativer, der kan styrke den løbende interne evaluering i folkeskolen. Faglige kundskaber og færdigheder er velkomne mål for en evaluering. De må imidlertid ses i en større sammenhæng, der baserer sig på børns nysgerrighed og lyst til at tilegne sig og afprøve ny viden. Her bliver kundskaber personligt forankret og ikke blot resultater af overfladisk indlæring. Faglig indsigt kan ikke reduceres til testresultater.

1. november 2005
Journalnr.: 3.2-2005-1056

Med forslagets formulering forveksles elevtests med evaluering. Et fyldestgørende billede af skolernes samlede kompetencemiljø forudsætter evaluering af langt flere elementer af skolens tilværelse, herunder lærernes uddannelse og udvikling. Hertil kommer, at forslaget udelukkende fokuserer på elevernes faglige udbytte af undervisningen og ingen interesse finder i udvikling og indlæring af sociale kompetencer, der med god grund kan antages at være fundamentale forudsætninger for indlæring af faglige kundskaber.

Børnerådet er ikke bekendt med undersøgelser, der entydigt påviser en sammenhæng mellem øget national testning og fremgang i elevernes udbytte af undervisningen. Efter rådets opfattelse vil der med forslaget være risiko for, at tests i den foreslåede form kommer til at udgøre en selvstændig del af skolens liv uden tilstrækkelig sammenhæng med de andre elementer i den daglige undervisning. Undervisningen vil dermed blive orienteret mod at dygtiggøre eleverne i at besvare standardiserede tests.

Der vil være forbundet et meget stort resurseforbrug med implementeringen af de nationale tests, såvel mht det fornødne maskinel som til forbruget af lærertimer til forberedelse, afvikling og opfølgning. Rådet frygter, at midlerne hertil vil blive fundet ved nedskæringer i skolernes øvrige budgetter og dermed føre til et fald i den egentlige undervisningstid til størst skade for de svageste elever.

Børnerådet kan tilslutte sig, at der ikke som tidligere planlagt indføres test på visse trin og fag allerede i indeværende skoleår. Det foreslår, at

der gøres forsøg på at finde mere egnede instrumenter til viden om elevernes kundskaber og udvikling end den foreslåede form.

Rådet anbefaler, at testresultaterne omfattes af regler om fortrolighed, som beskrevet i dette forslag, og ikke anvendes til rangordning af elever, klasser og skoler, som det er set i England og Norge.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann
Formand for Børnerådet

Bente Ingvarsen
Sekretariatschef

"Lisbet Lentz"
<Lisbet.Lentz@eva.dk>
31-10-2005 12:24

Til <Lone.basse@uvm.dk>
cc
bcc
Emne Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov
om folkeskolen.
Journalisering af indgående post
Sagsnummer 035.121.021
Sagstitel
Svar løbenummer
Sagsbehandler Lone Basse
Emne Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov
om folkeskolen.

Danmarks Evalueringsinstitut har 17. oktober 2005 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen til høring.

Danmarks Evalueringsinstitut har følgende bemærkning til lovudkastet.
I § 55 b ønsker Danmarks Evalueringsinstitut at blive inkluderet i den gruppe af offentlige forvaltninger, styrelser, bestyrelser og råd, der kan få adgang til resultater af de obligatoriske test.

Venlig hilsen

Christian Thune
Direktør

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)
Østbanegade 55,3.
2100 København Ø
T 3525 4639

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Den 31. oktober 2005
J.nr. 2002/5000/001*9/ABC/LH

Høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Foreningens hørings svar er opdelt i 2 afsnit: et vedr. obligatoriske nationale test og et vedr. folkeskolens afgangsprøver.

Vedr. obligatoriske nationale test

Generelle bemærkninger

I følge bemærkningerne fremsættes lovforslaget på baggrund af OECD's anbefaling om en styrkelse af evalueringskulturen. Danmarks Lærerforening støtter ønsket om en styrkelse af evalueringskulturen.

I rapporten "Gør en god skole bedre", som vi udsendte forud for OECD's rapport om grundskolen i 2004, skitserede vi, hvordan folkeskolens centrale parter i fællesskab kunne understøtte et initiativ, der pålagde skolerne en forpligtelse på området. Et forslag som lederen af OECD's reviewteam Peter Mortimore karakteriserede som det mest kvalificerede bud på en samlet udviklingsplan, som han var blevet præsenteret for.

Danmarks Lærerforening finder det derfor beklageligt, at en styrket evalueringskultur i det fremsendte lovforslag i den grad kobles op på anvendelse af nationale test. Som det fremgår af PISA 2003, har anvendelse af nationale test ingen dokumenteret indflydelse på elevernes resultater i undersøgelsen.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at forslaget er en indsats mod, at en alt for stor gruppe af unge forlader folkeskolen uden brugbare læsefærdigheder. 16,5% af danske 15-årige læser ifølge PISA 2003 på et utilstrækkeligt niveau. Dette tal kan virke højt, men er langt under gennemsnittet i OECD. Kun 8 af de 29 OECD-lande har færre elever i denne gruppe end Danmark. En række lande, der gennemsnitligt er bedre placeret end Danmark, har flere elever i denne gruppe. Det gælder fx Belgien, Frankrig, Japan, Svejs, og USA. Disse lande, som anvender forskellige former for nationale test, opnår ikke bedre læseresultater end Danmark, når det gælder de svageste læsere. Der er således intet belæg for, at nationale test understøtter indsatsen for at forbedre de svageste læsere. Danmarks Lærerforening vil i den sammenhæng henlede opmærksomheden på foreningens forslag om, at de centrale parter om folkeskolen indgår en aftale

om at halvere antallet af dårlige læsere, der forlader skolen i løbet af fem år. Forslaget indeholder en lang række initiativer, der dokumenteret vil kunne styrke elevernes læsekompetencer.

I sin rapport om grundskolen fremhævede OECD lærernes engagement. Som det hedder i anbefaling 284, så er reelle forbedringer afhængige af den energi og ildhu, som lærerne lægger i at inspirere eleverne. I modsætning hertil spiller de andre aktører – ministeren, kommunerne, ja selv forældrene - ifølge OECD kun biroller. Danmarks Lærerforening mener, at en forstærket evalueringskultur fortsat skal bygge på den arbejdsglæde, det engagement, den demokratiske tradition og kvalitet, som OECD konstaterede hos de danske lærere.

Chefen for indikator- og analysedivisionen i OECD, Andreas Schleicher, der har stået for PISA-undersøgelsen fremhæver på baggrund af en samlet analyse af de deltagende lande i PISA 2000, at det ikke er nationale test, men vidensmængden på den enkelte skole og hos den enkelte lærer - som sammen med lærernes mulighed for at træffe egne beslutninger og tage professionelt ansvar – der spiller den afgørende rolle for elevernes udbytte af undervisningen.

En styrket evalueringskultur skal derfor opbygges på den enkelte skole på en måde, der forbedrer lærerens muligheder for at gennemføre en god undervisning.

Danmarks Lærerforening ser forslaget om nationale test som et af flere forslag, der medfører en yderligere central styring og kontrol af folkeskolen. Det er foreningens opfattelse, at forslaget risikerer at svække ansvarligheden og engagementet på den enkelte skole og hos den enkelte lærer.

Danmarks Lærerforening må på det stærkeste advare mod, at den danske folkeskole pålægges en række uafprøvede test. Erfaringerne fra England og Norge skræmmer. Forskningsresultaterne fra det engelske School Effectiveness Program viser sammenfaldende, at undervisningen og den løbende evaluering indskrænkes til de områder, der testes, mens problemerne og frustrationerne, der er fulgt i kølvandet på det norske testprogram er velkendte.

- ./.
- Som det også fremgår af vedlagte høringssvar fra Danmarks Matematiklærerforening, så fremgår det af kravspecifikationen i det udsendte udbudsmateriale, at fx problemregning og kommunikation ikke indgår i de nationale test i matematik og kun fire af de otte trinmål indgår i området geometri i 6. klasses test. De nationale test vil således modvirke lovforslagets beskrevne intention om, at den løbende evaluering skal omfatte alle aspekter af elevernes udbytte af undervisningen. Evalueringen af 2005-prøverne i Norge viser, at resultaterne fra adaptive elektroniske test ikke giver den ønskede læringsstøtte.

Danmarks Lærerforening ser meget gerne, at der udvikles en bred vifte af diagnostiske test, som kan give den ønskede læringsstøtte - og som kan supplere lærernes forskellige tilgange til evaluering af den daglige undervisning. Formålet med testene må være, at de kan bruges efter behov til at give et klart overblik over den enkelte elevs styrker og svagheder, således at den fremadrettede indsats kan foregå så målrettet som muligt. Testene skal samtidig bidrage til at sætte fokus på de elever, der har behov for særlig opmærksomhed, således at der kan sættes ind i tide. Test bør fortsat være et arbejdsredskab for læreren i den konkrete undervisningssituation i forhold til den konkrete elev og tolket i forhold til den aktuelle situation.

Danmarks Lærerforening skal på den baggrund anbefale, at de nationale test udgår af det fremsatte forslag om ændring af folkeskoleloven. Foreningen anbefaler, at et tiltag på området i stedet tager afsæt i tilbagemeldingen på OECD's anbefalinger fra oktober 2004 til undervisningsministeren fra

KL, Danmarks Lærerforening, Lederforeningen, Danmarks Skolelederforening, Skole og Samfund og Børne- og Kulturchefforeningen.

I "Folkeskolens svar på OECD's anbefalinger", som blev iværksat på undervisningsministerens initiativ tages forbehold for, at "landsdækkende prøver" gøres obligatoriske for skoler og kommuner. Derimod udtrykker parterne jf. anbefaling 9 enighed om, at diagnostiske test bør indgå i den værktøjskasse med en bred vifte af evalueringsværktøjer, som ministeriet bør stille til rådighed for skolerne.

Specifikke bemærkninger

Som det fremgår af ovenstående anbefaler Danmarks Lærerforening, at forslaget om at indføre et obligatorisk nationalt testprogram grundlæggende revurderes, men har subsidiært følgende bemærkninger til det fremlagte forslag. Det fremhæves gentagne gange, at testene er tænkt som et pædagogisk redskab for læreren. I forhold til denne målsætning, er det helt afgørende, at testen er relevant i forhold til den enkelte elev, og at testen kan gennemføres på et tidspunkt, der er relevant i forhold til lærerens undervisning.

Det bør derfor være muligt for skolelederen at godkende, at der i forhold til enkelte elever anvendes en anden test end den, der er udarbejdet til det pågældende klassetrin. Skolelederen bør eksempelvis kunne godkende, at en specielt dygtig elev i 4. klasse får testen til 6. klasse, eller at en elev med særlige vanskeligheder får testen til 2. klasse. Selv om der er tale om såkaldte adaptive test, vil de ikke kunne rumme det faglige spænd, der er mellem eleverne i nogle klasser. Hvis det klart fremgår om enkelte elever har anvendt en anden test, bør det ikke medføre problemer.

Hvornår i løbet af skoleåret, testen skal gennemføres, bør være op til den enkelte skole. Fastlægges dette fra centralt hold, vil der i flere tilfælde blive tale om, at testen afholdes for testens skyld og ikke for at give læreren et pædagogisk redskab.

Ad nr. 4 om underretning af hjemmet.

Der er i den danske skole en god tradition for dialog mellem skole og hjem. KL fremlagde i begyndelsen af dette skoleår en undersøgelse, der viste, at forældrene lagde stor vægt på den mundtlige dialog med skolen. Det virker derfor fornuftstridigt, at forslaget indebærer, at der skal gives en særskilt skriftlig information om testresultater. Det bliver særligt betænkeligt, hvis den skriftlige information jf. forslag nr. 6, bliver givet så sent på skoleåret, at en mundtlig opfølgning ikke er mulig. Skal testene, som det fremgår af de generelle bemærkninger til lovforslaget, være et led i den løbende evaluering, må resultaterne fra testene indgå som en del af det samlede billede og ikke som et særskilt skriftligt dokument. Testresultaterne kan ikke stå alene.

Ifølge § 13 i den nugældende lov anvendes der ikke karakterer men en verbal beskrivelse af elevernes standpunkt på 1. – 7. klassetrin. Det bør tydeliggøres i forslaget, at dette også gælder tilbagemeldingen på testresultater. Hvis tilbagemeldingen til lærer og forældre er standardiserede elektroniske profiler, indebærer forslaget, at der reelt er indført skriftlig karaktergivning i hele skoleforløbet på de områder, som testene dækker. Testene får dermed karakter af standpunktsprøver i stedet for et pædagogisk redskab for læreren.

Ad nr. 6 om obligatoriske test

Som det fremgår af teksten er udarbejdelsen af de planlagte test sendt i EU-udbud. Lovforslaget indebærer således, at folketinget skal tage stilling til et testsystem, som ikke er kendt. Danmarks Lærerforening foreslår, at ministeriet får udarbejdet én test, som kan afprøves inden, der lovgives på området.

Foreningen finder det positivt, at den nationale standard, som indgår i regeringsgrundlaget for elevernes faglige tilegnelse, ikke er medtaget i forslaget. Foreningen forventer, at det er udtryk for, at denne idé er bortfaldet, da den knytter sig tæt til det indhold, som i øvrigt behandles i lovforslaget. Foreningen vil finde det meget uheldigt, hvis folketinget kort tid efter behandlingen af dette lovforslag skal behandle et nyt forslag, som lægger op til yderligere test og statslig styring af folkeskolens aktiviteter.

Det er ikke hensigtsmæssigt, at testene skal afholdes i perioden fra 1. april til skoleårets ophør. Det indebærer, at det vil være vanskeligt at følge op på testene i samme skoleår. Hvis testene skal indgå i den løbende evaluering, bør de tolkes og anvendes af lærere, som har kendskab til eleverne. Det vil vanskeliggøres, hvis der sker et lærerskift. Ifølge bemærkningerne påhviler det læreren at planlægge en opfølgning med eleven. Det har ikke meget mening i slutningen af et skoleår, hvor der ydermere kan blive tale om et lærerskift.

Testene i de syv fag er - bortset fra testen med fokus på læsning i 8. klasse - lagt på klassetrin, hvor der er trimål i det pågældende fag. Hvis testene skal kunne bruges som et pædagogisk redskab af lærerne, bør det som nævnt være op til den enkelte skole og den enkelte lærer at vurdere, hvor i forløbet den enkelte test kan anvendes mest hensigtsmæssigt i forhold til den konkrete elev.

Forslagets bestemmelse om, at skolerne kan anvende testene frivilligt som en del af den løbende evaluering bør præciseres, så det tydeliggøres, at det er læreren, som frivilligt kan vælge at bruge testene i det omfang lærer og elev finder det hensigtsmæssigt i deres samarbejde om fastlæggelse af mål, der søges opfyldt jf. § 18, stk.4.

Det fremgår, at elever med særlige behov kan gennemføre testene på særlige vilkår - og at der bliver fremsat regler om elevers fritagelse fra deltagelse i testene. Det bør præciseres, at skolelederen har generel bemyndigelse til at fritage elever. Det vil blive problematisk, hvis det alene er de elever, der har svære handicaps, der kan fritages. Specialklasseelever har været gennem en skolepsykologisk undersøgelse, og der er lavet handlingsplaner for eleverne.

I Danmark har vi af mange gode grunde valgt at sammensætte klasserne ud fra elevernes alder og ikke deres standpunkt. Det betyder, at der i de fleste klasser er en faglig spredning på adskillige år. Derfor bør skolelederen kunne tillade, at en lærer overfor særligt dygtige eller særligt svage elever anvender en test, der svarer til elevens faglige niveau. Ifølge kravspecifikationen skal testene modsvare behovet hos 90% af eleverne. Det indebærer, at testene ikke er tilpasset 2 - 3 elever i hver klasse. Selv om der bliver tale om adaptive test, dækker de således ikke over spredningen i de enkelte klasser.

Ad nr. 17 om fortrolighed

Foreningen finder det positivt, at forslaget indeholder bestemmelser om fortrolighed om testresultater. Det svækker dog fortroligheden, at formuleringerne i teksten er upræcise – og at så mange har adgang til oplysninger. Foreningen finder, at der bl.a. er behov for en præcisering af følgende sætning fra bemærkningerne til forslaget. ”Skoler, kommuner og Undervisningsministeriet m.fl. vil derfra kunne trække bl.a. resultaterne - opgjort på forskellige niveauer afhængig af opgavevaretagelsen”.

Det fremgår, at testene har karakter af et internt arbejdsredskab. Foreningen vil derfor anbefale, at det er skolelederen, som er ansvarlig for skolens virksomhed overfor skolebestyrelse og kommunalbestyrelse, der i fornødent omfang orienterer disse om skolens resultater. Foreninger ser i forhold til det beskrevne formål ikke noget behov for, at andre myndigheder mv. orienteres om resultaterne.

Foreningen undrer sig over bemærkningen om, at der ikke er taget stilling til, om der skal ske offentliggørelse af testresultaterne på landsplan. Grundlæggende vil en sådan offentliggørelse i forhold til det beskrevne formål med testene ikke give nogen mening.

Foreningen finder det uheldigt, at opgaverne er underlagt så stor fortrolighed. Testopgaverne vil have afsmittende effekt på undervisningen – og deres indhold og form må derfor kunne drøftes i fagkredse. Foreningen finder det nødvendigt for den demokratiske proces omkring skolen og dens undervisning, at det er muligt at drøfte de enkelte test og deres relevans i forhold til de fastlagte trinmål.

Vedr. folkeskolens afgangsprøver.

Generelle bemærkninger

Det er foreningens opfattelse, at det fortsat bør være frivilligt for eleverne at indstille sig til folkeskolens afgangsprøver efter 9.klasse. Erfaringerne har vist, at langt de fleste elever har indstillet sig til de frivillige afgangsprøver. Det fåtal, der ikke har benyttet sig af muligheden, har som hovedregel haft gode begrundelser for ikke at aflægge prøve. Når afgangsprøverne gøres obligatoriske, risikerer man, at de elever, der ikke kan opnå passende høje karakterer i prøvesituationerne, vil opleve nederlag, der ikke befordrer de enkelte elevers selvværd og som ikke tilskynder dem til senere hen at gennemføre en ungdomsuddannelse.

I bekendtgørelse nr. 737 af 14.juli 2005 blev det muligt at aflægge fællesprøve i fysik/kemi og biologi samti dig med, at man afskaffede muligheden for at eleverne kunne aflægge prøve i mindre grupper i disse fag samt i matematik. Ved lovforslaget ændres den netop udsendte bekendtgørelse igen, således at fællesprøven afskaffes fra 2007.

Det er foreningens opfattelse, at man også burde genindføre bestemmelser om mulighed for gruppeprøver ved afgangsprøverne i matematik, fysik/kemi og biologi, således at det fortsat er den enkelte skole/klasse, der selv vælger prøveformen. Foreningen finder det ikke godtgjort ved evalueringer eller andre undersøgelser, at gruppeprøver, der bl.a. afspejler elementer i den daglige

undervisning, ikke skulle give et retvisende billede af de enkelte elevers præstationer i forhold til "Fælles Mål".

Hidtil har det været muligt at vælge mellem individuel prøve og gruppeprøve i fagene fysik/kemi og matematik. Erfaringerne herfra har været entydigt positive.

Specifikke bemærkninger

Ad nr. 11

Ifølge lovforslagets § 14 gøres faget kristendomskundskab til obligatorisk prøvefag. Da det imidlertid fortsat er muligt at blive fritaget for faget, skal foreningen foreslå, at det eksplicit fremgår af lovens bemærkninger, at undervisningsministeriet ved udtrækning af prøvefag til afgangsprøverne samtidig udtrækker et erstatningsfag, såfremt kristendomskundskab udtrækkes som prøvefag. Det samme gælder for tilbudsfagene tysk og fransk.

I forslagets § 14, stk. 2 er det nævnt, at "hver elev skal aflægge 2 prøver i faget dansk samt 1 prøve i hver af fagene matematik, engelsk og fysik/kemi. Lovforslaget angiver efter foreningens opfattelse således, at der er tale om en skriftlig prøve i engelsk og fysik/kemi. Danmarks Lærerforening finder, at det er langt mere relevant og i overensstemmelse med den daglige temaorienterede undervisning, at der afholdes mundtlige afgangsprøver i de to nævnte fag. Foreningen skal foreslå, at de to nævnte fag ikke indgår i oplistningen af de fag, hvori der foretages udtrækning, jfr. stk. 2. Derved styrkes muligheden for, at de øvrige fag repræsenteres ved afgangsprøverne.

./. Der henvises i øvrigt til vedlagte skrivelse til Undervisningsministeriet fra Danmarks Fysik- og kemilærerforening

Fra den praktisk/musiske fagblok medtages alene håndarbejde, sløjd og hjemkundskab som værende fag, som eleverne frit vil kunne vælge at aflægge prøve i, jfr. forslagets § 14, stk.3. det er foreningens opfattelse, at de kreative og praktisk/musiske fag udgør en meget vigtig del af den danske uddannelseskultur. Et synspunkt som det danske erhvervsliv ved adskillige lejligheder har erklæret sig enig i. Og særligt i folkeskolen bør disse fagområder vægtes stærkt for derved at være med til at øge elevernes udbytte af den øvrige undervisning.

Hvis formålet med at indføre obligatoriske prøver i folkeskolen bl.a. skulle være at øge fagligheden i folkeskolen, skal foreningen derfor foreslå, at fagene billedkunst og musik også gøres til frivillige prøvefag på linie med håndarbejde, sløjd og hjemkundskab og derfor tilføjes § 14, stk. 3. Når fagene gøres frivillige, vil de enkelte elever i samarbejde med forældrene også selv kunne afgøre, om de finder det relevant at indstille sig til prøve. Men muligheden bør være der.

Afslutningsvis vil Danmarks Lærerforening ikke undlade endnu engang at udtrykke utilfredshed med den korte tidsfrist for indsendelse af høringssvar i forbindelse med ændringer af folkeskolens regelgrundlag, som Undervisningsministeriet giver høringssparterne. For foreningen er det et vigtigt led i den demokratiske proces, at der i forbindelse med lovgivning gives interessenterne rimelig tid til behandling af lovforslag, udarbejdelse af kommentarer m.v. forud for den endelige beslutning i folketinget.

Det skal samtidig bemærkes, at foreningen endnu engang modtager høringsmateriale vedr. folkeskolen i begyndelsen af en skoleferie, hvis placering fremgår af Undervisnings-ministeriets vejledende ferieplan. Foreningen finder, at det burde kunne gøres mere hensigtsmæssigt uden dermed at forsinke det videre arbejde med bestemmelserne.

Venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Leif Helstrup

- ./ Vedlagt høringssvar fra Danmarks Matematiklærerforening
- Vedlagt høringsskrivelse fra Danmarks Fysik- og Kemilærerforening

Danmarks Fysik- og Kemilærerforening

Landsformand
Gitte Bailey Hass
Telefon 29 80 65 06
E-mail: gitte.hass@skolekom.dk

Til undervisningsministeriet.

Høringssvar vedr. lovforslag af 17. oktober 2005:
Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen

Det er med tilfredshed vi konstaterer, at fysik/kemi atter får en ren fagprøve i stedet for Naturfagsprøven.

Dog bekymrer det os, at der i lovforslaget er fravigelser fra den tekst, som stod i ”Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven”. Heri er folkeskolens obligatoriske prøve i fysik/kemi beskrevet som mundtlig. I det nye lovforslags §14 siges intet om, hvorvidt fysik/kemis obligatoriske prøve er mundtlig eller skriftlig.

Vi har i DFKF flg ønsker mht den obligatoriske afgangsprøve i fysik/kemi:

1. At afgangsprøven i fysik/kemi beskrives som praktisk/ mundtlig, så eleven også bedømmes på laboratoriefærdigheder. Det praktiske arbejde er en stor del af det faglige arbejde i fysik/kemi-undervisningen, og vi ønsker ikke denne del af faget nedprioriteret.
2. At afgangsprøven i fysik/kemi fortsat bliver baseret på spørgsmål, der stilles ud fra de i klassen gennemarbejdede emner.
3. Hvis regeringen fortsat ønsker centralt stillede, skriftlige prøver, så lad disse prøver være et supplement til den praktisk/mundtlige prøve, istedet for at erstatte den.
4. At eleverne får mulighed for at vælge at samarbejde til afgangsprøven. Flere af fagets forsøg og eksperimenter kan ikke udføres af en enkelt person. Naturligvis bedømmes eleverne individuelt.

Med venlig hilsen

Gitte Bailey Hass
Landsformand for Danmarks Fysik- og Kemilærerforening.

Danmarks Matematiklærerforening

Forslag til Lov om ændring af folkeskolen 17/10 2005

Høringssvar

Ønsket om udvikling af en *styrket og synlig evalueringskultur* er i god overensstemmelse med Danmarks Matematiklærerforenings ønsker. Det opfattes derfor som positivt, at "Lov om ændring af folkeskolen" fremhæver dette behov.

Den løbende evaluering skal være et fast element i den daglige undervisning, så lærer og elever hele tiden kan forholde sig til, om de ønskede mål er opnået. Den viden, som den daglige evaluering synliggør, skal benyttes til at rette undervisningen til, så eleverne opnår bedre resultater.

Det afgørende for værdien af evalueringen er, hvilken hjælp den kan forventes at give læreren i hele det komplekse, den daglige undervisning udgør. Giver evalueringen læreren ny viden om elevernes måde at lære på? Får læreren anvisninger på, hvordan undervisningen evt. kan forbedres for den enkelte elev og for alle?

At give lærerne en sådan indsigt og hjælp stiller særdeles store krav til et "*pædagogisk redskab*". Som pædagogisk redskab er i forslaget valgt anvendelse af obligatoriske "*nationale test*". En afgørende faktor for virkningen af disse test bliver naturligvis testformen og ikke mindre vigtigt den konkrete udformning af testopgaverne.

Der er valgt *it-baserede test* som testform

Som en følge af dette valg bliver man nødsaget til at fravælge at teste en række af de beskrevne trinmål. Eksempelvis er der i kravspecifikationen til testmaterialet kun angivet 4 af de 8 trinmål efter 6. klasses trin vedrørende "Arbejde med geometri". Efter 6. klasses trin er et helt hovedområde – "Kommunikation og problemløsning" – udeladt. Se foreningens holdning til § 14 stk. 2 på side 3. Endelig er det et paradoks ved en it-baseret test, at alle trinmål vedrørende brug af computer er udeladt i kravspecifikationen.

Vi havde gerne set, at der ved testningen var indgået mulighed for *en mundtlig testform*. Ved afgangsprøven i matematik er den mundtlige prøveform, hvor 1, 2 eller 3 elever arbejder med en matematisk problemstilling, således blevet positivt evalueret af Danmarks Evalueringsinstitut og af andre. (Beskrevet i tidsskriftet Matematik adskillige gange).

For os at se opstår der uheldige *konsekvenser* af valget af testform. Vi kan frygte en afsmittende virkning på undervisningen, hvor der vil blive lagt mindre vægt på de trinmål, som eleverne ikke vil blive testet i i de nationale test. Specielt kan vi frygte en eventuel neddrøsling i undervisningen af samtaler om de matematiske fremgangsmåder og begreber. Netop sprogliggørelsen gennem samtaler er anerkendt som et væsentligt led i elevernes læringsproces og dermed i forslagets overordnede hensigt "*at forbedre det faglige niveau i folkeskolen*".

Ad § 13, stk. 2

”Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevens udbytte heraf, herunder af elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til trin- og slutmål, ...”

Vi noterer os med tilfredshed, at den løbende evaluering skal omfatte mere end evaluering af kundskaber og færdigheder. Det betyder for os, at vi løbende evaluerer elevernes tilegnelse af *faglige arbejdsmetoder og udtryksformer*. Sideløbende med det faglige arbejde vægter vi elevernes alsidige, personlige udvikling ved at tilrettelægge undervisningen, så eleverne bliver præsenteret for flere måder at lære på, bevarer lysten til at lære og får mulighed for at lære sammen med andre. Også derfor ville vi have foretrukket et mere bredviftet testmateriale.

De it-baserede test er udbudt i licitation

Dette kan i sig selv virke særdeles uheldigt, da Undervisningsministeriet derved mister indflydelse på den konkrete udformning af testopgaverne. Al erfaring taler for, at det er opgavernes udformning og indhold, der er bestemmende for afsmitningen på undervisningen. Dette kan i denne sammenhæng komme til at virke ekstra uheldigt, da ikke alle trinmål bliver testet.

Ad § 55 b.

”§ 55 b. Testresultater, ..., samt testopgaver er fortrolige.”

At *testresultaterne er fortrolige*, ser vi som et naturligt krav og en positiv udmelding.

At også *testopgaverne (af prøvetekniske årsager) er fortrolige* er derimod yderst beklageligt, da udformningen og indholdet af opgaverne herved unddrages en offentlig debat. Denne manglende åbenhed bliver yderligere betænkelig set i relation til foranstående bemærkninger om faren ved, at Undervisningsministeriet overdrager udformningen af opgaver og indhold til eksterne partnere.

Eleverne, lærerne, forældrene og skolen får ved testningen en information om, at eleverne kan eller ikke kan noget matematik svarende til trinmålene. Men på grund af den manglende åbenhed bliver det ikke muligt at forholde sig til, om de stillede spørgsmål faktisk er egnede til at drage de konklusioner, som gives ud fra testen.

Prøveopgavers indhold og form er ikke givne og uforanderlige. Der bør derfor løbende i bredere fagkredse, herunder Danmarks Matematiklærerforening, kunne foretages en evaluering og drøftes ændringer af form og indhold. En sådan offentlig debat med deltagelse af lærerne er i sig selv med til at styrke fagligheden i matematikundervisningen.

Det er foreningens opfattelse, at der ikke er dækning for, at der ved de bindende test tilvejebringes pædagogiske værktøjer, der grundlæggende understøtter den ønskede løbende evaluering.

Lærerne ved i forvejen, hvad eleverne kan og ikke kan. Behovet er derfor *at erhverve viden om, hvordan* en ændring af undervisningen kan medføre forbedrede resultater. At løse denne opgave er omfattende og vanskelig, og den kræver i høj grad efteruddannelse og vidensdeling.

Ad § 14

Stk. 2.

"Hver elev skal aflægge 2 prøver i faget dansk og 1 prøve i hvert af fagene matematik, engelsk og fysik/kemi. Herudover skal den enkelte elev aflægge 2 prøver, som udvælges efter udtrækning blandt de i stk. 1, nr. 2-10 nævnte fag, henholdsvis inden for fagblokken humanistiske fag og fagblokken naturfag jf. opdelingen i § 5, stk. 2."

Danmarks Matematiklærerforening ser det som en nedprioritering af fagets stilling i folkeskolen, at den mundtlige prøve i matematik efter 9. klasse ikke bliver obligatorisk på linje med dansk, engelsk og fysik/kemi. Den mundtlige prøve blev indført i 1997 på baggrund af anbefalinger fra bl.a. rapporten "MATEMATIK, kvalitet i uddannelse og undervisning", 1990. En publikation udgivet af Undervisningsministeriet. Rapporten blev udarbejdet af kompetente personer fra folkeskolen, de gymnasiale uddannelser samt de videregående uddannelser.

Ad § 3

Til stk. 3

"Undervisningsministeren vil efter en vedtagelse af lovforslaget snarest ændre bekendtgørelsen om folkeskolens prøver i overensstemmelse hermed."

Ændringen vedrører blandt andet prøven i fysik/kemi.

I den forbindelse vil Danmarks Matematiklærerforening kraftigt anbefale, at også bekendtgørelsen vedrørende den mundtlige del af afgangsprøven i matematik bliver ændret, så der igen bliver mulighed for at

"Prøven kan foregå individuelt eller i grupper bestående af 2-3 elever."

**Danmarks Skolelederforening
Ved Stranden 16, 1.
1061 København K.
Tlf. 33 14 28 40**

Undervisningsministeriet
Afd. for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Den 31. oktober 2005

Vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Danmarks Skolelederforening takker for muligheden for at afgive hørings svar til ovennævnte forslag.

Danmarks Skolelederforening værdsætter initiativet om at styrke evaluering i folkeskolen. For skolelederne er det væsentligt at evalueringens formål er formativt såvel som summativt, samt at evaluering af elevernes udbytte af undervisningen vægtes på lige fod med evaluering af selve undervisningen.

Det er i den forbindelse afgørende, at evalueringen både skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for den videre planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen. Vi ser derfor frem til etableringen af undervisningsministeriets evalueringsportal.

Danmarks Skolelederforening ser ydermere positivt på de foreslåede adaptive test som en del af denne ønskværdige evalueringskultur og som en integreret del af undervisningen. Vi finder det vigtigt, at disse adaptive test kan tilrettelægges særligt for elever med særlige behov, at testene baseres på forskningsmæssig grund, samt at oplysninger om testresultaterne bevares som fortrolige og ikke anvendes til rangordning af skoler.

Danmarks Skolelederforening påskønner, at det i bemærkningerne til lovforslaget fremhæves, at man ønsker at bevare elevernes høje trivsel i skolen samt deres klare motivation for at lære og udvikles i skolesammenhæng.

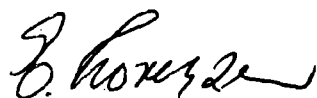
Danmarks Skolelederforening støtter ændringen af folkeskolens afgangsprøver (§ 14) for så vidt angår opgradering af fagene kristendomskundskab, historie og samfundsfag til prøvfag. Det vil være ønskværdigt, om også de praktisk-musiske fag kan opnå samme status.

I forbindelse med afgangsprøverne finder vi det ligeledes væsentligt at bevare muligheden for at fritage elever med særlige behov for en eller flere prøver. Det vil være væsentligt for rummeligheden i folkeskolen.

Det skal her yderligere bemærkes, at Danmarks Skolelederforening ser positivt på at en del af prøverne vil foregå på baggrund af udtrækning. Men vi må påpege, at det på grund af lærernes nuværende tjenestetidsaftale vil være uhyre vanskeligt for skolerne at planlægge lærernes tid til prøveafviklingen, og at det desuden vil være forbundet med store økonomiske udgifter.

Danmarks Skolelederforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovennævnte bekendtgørelse. Foreningen har ingen kommentarer hertil.

Med venlig hilsen

Erik Lorenzen
Formand

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Friskolernes Kontor

Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218
CVR nr. 46675118

Dato: 31.10.05

Journal: 813/2

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Dansk Friskoleforening skal hermed udtale sig om det foreliggende udkast til lovforslag, idet vi specielt vil se på de områder, der kan forventes at få betydning for friskoler og private grundskoler m.v.

Vi skal indledningsvis konstatere, at parallelle bestemmelser om evaluering er indskrevet i friskoleloven ved lov nr. 336 af 18. maj 2005, hvorfor vi regner med, at disse bestemmelser vil være de relevante for frie grundskoler. Obligatoriske test vil således være et tilbud, som friskolerne kan vælge at benytte, når man ser bort fra visse situationer på skoler under „yderligere tilsyn“. Vi kan tilslutte os, at testresultaterne skal være omfattet af tavshedspligt og betragtes som et pædagogisk værktøj.

Afgangsprøver

Med lovforslaget indføres obligatoriske afgangsprøver i folkeskolen. Vi skal i den sammenhæng gøre opmærksom på, at en del friskoler er oprettet som prøvefrie skoler, hvor det i henhold til skolens holdning og værdigrundlag vil være uantageligt med obligatoriske prøver. En række skoler har indført Folkeskolens Afgangsprøver af hensyn til de elever, der vil søge ind på en gymnasial ungdomsuddannelse, men med en klar forestilling om, at ingen elever skal tvinges til at aflægge afgangsprøver. Vi har forstået på Undervisningsminister Bertel Haarder, at prøveaflæggelse fortsat vil være frivillig på de frie skoler, men vi har konkrete forståelsesproblemer i forhold til især de prøver, som udvælges ved udtræk. Skal den frie skole tilbyde afgangsprøve i mindst 7 fag, eller kan den selv beslutte, hvilke fag den vil udbyde som prøvefag? Spørgsmålet bliver ikke mindst aktuelt for fagene historie og kristendoms-kundskab (religion), som på mange friskoler vil være holdningsbærende fag, hvor skolen vil have beskrevet slutmål, som er alternative i forhold til folkeskolens, eller hvor det specielt vil stride mod skolens grundholdning at foranstalte prøver og test. Bliver skolen stillet fri i forhold til antallet af prøvefag, eller vil skolen skulle foranstalte prøver i andre humanistiske fag? Vi har noteret os, at loven ikke endeligt fastlægger, hvilke fag der omfattes af centralt fastsatte prøveopgaver.

Dansk Friskoleforening vil finde det hensigtsmæssigt, hvis de frie skolers foreninger indkaldes til et afklarende møde om disse spørgsmål, der allerede har givet anledning til en lang række henvendelser.

Afgangsbevis

Det fremgår af pkt. 10., at de fremtidige afgangsbeviser skal indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, om de senest givne standpunktskarakterer samt om den sidste udtalelse i faget idræt. Afgangsbeviset skal endvidere indeholde oplysning om bedømmelsen i forbindelse med prøverne.

Da frie grundskoler anvender samme afgangsbevis, når eleverne har deltaget i Folkeskolens Afgangsprøver, forekommer det uklart, om friskolerne skal have afgivet standpunktskarakterer i samtlige fag samt udtalelse i faget idræt. Også denne problemstilling finder vi velegnet for en nærmere drøftelse med de frie skolars foreninger.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal Jørgensen,
landsformand

Cecil Christensen,
kontorleder

Undervisningsministeriet
Afd. for grundskole og folkeoplysning -
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholmskanal 26
1220 København K

31. oktober 2005

Att.: Lone Basse

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Dansk Industri takker for høring af 17. oktober 2005 (sags nr.: 035.121.021) om ændring af folkeskoleloven. En veluddannet arbejdsstyrke er afgørende for Danmarks fremtidige globale konkurrenceevne. DI lægger derfor stor vægt på en styrkelse af fagligheden i folkeskolen og støtter forslaget til ændring af folkeskoleloven. DI lægger særlig vægt på indførelse af obligatorisk 9. klasses afgangseksamen, herunder obligatorisk eksamen i dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi. DI støtter videre forslaget om, at eleverne skal aflægge to øvrige prøver efter lodtrækning.

DI har følgende specifikke kommentarer til lovforslaget:

Mundtlig matematik

Set i forhold til den ny gymnasiereform og den nye adgangsbekendtgørelse til de videregående uddannelser er det afgørende, at så mange unge som muligt fortsætter med faget matematik efter folkeskolen. Det er derfor vigtigt, at lærere og elever fastholder fokus også på den mundtlige matematik i undervisningen. DI ser derfor med bekymring på, at mundtlig matematik ikke indgår som obligatorisk eksamen.

Skriftlig engelsk

Med stigende globalisering bliver engelskkundskaber endnu mere afgørende. DI ser derfor også med bekymring på, at skriftlig engelsk ikke er foreslået som obligatorisk prøvfag.

Såfremt man ønsker ikke at udvide antallet af obligatoriske prøvfag, ser DI gerne, at man i evalueringen og redegørelsen for virkningerne af den nye lov belyser, om mundtlig matematik henholdsvis skriftlig engelsk bliver nedprioriteret i undervisningen, som konsekvens af, at fagene ikke er blevet obligatoriske prøvfag.

Eksamen i naturfagene

Det er essentielt for Danmark, at flere unge vælger de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser i fremtiden. DI er derfor tilfreds med, at fysik/kemi igen får sin egen eksamen. Vi henviser i øvrigt til vores hørings-svar vedr. ændring i bekendtgørelsen - "Fælles mål" om folkeskolens afsluttende prøver fra d. 5. juli 2005.

Behandling af testresultater

DI anerkender, at de nationale test er et internt pædagogisk arbejdsredskab for læreren, og at de obligatoriske test er sammensat på en sådan måde, at man ikke kan sammenligne testresultater hverken på individ, klasse eller skoleniveau.

Men for at sikre, at testene anvendes efter hensigten, bør de enkelte skoleledere udarbejde en årlig redegørelse til kommunalbestyrelsen om skolens anvendelse af testene samt en redegørelse for om de forventede faglige mål, er opnået.

Hvis der i den nærmeste fremtid bliver oprettet et "Råd for kvalitetsudvikling og evaluering i folkeskolen", bør kommunalbestyrelserne ligeledes indsende en årlig tilsynsrapport til rådet med en redegørelse for kommunekolernes anvendelse af testene og de overordnede faglige konklusioner, der kan drages på baggrund heraf. Herefter bør rådet tildeles mandat til at handle på baggrund af tilsynsrapporterne, hvis det viser sig, at nogle skoler/kommuner ikke anvender testene efter hensigten og/eller eleverne gentagende gange ikke når det faglige niveau, der er fastsat i de bindende trin og slutmål.

DI støtter også, at testresultaterne og testopgaverne gøres tilgængelige for forskere, med henblik på at styrke den pædagogiske og fagdidaktiske forskning og hermed identificere og fremme "den gode undervisning".

It - kapacitet

DI er opmærksomme på, at langt fra alle skoler i dag har it-kapacitet til at kunne gennemføre de nationale test - hverken teknisk eller fagligt. Med loven gøres kommunalbestyrelserne ansvarlige for at sikre den rette it-kapacitet og DI foreslår, at ministeriet fører opsyn med, om alle kommunalbestyrelser efterlever kravet.

Uddannelse og efteruddannelse af lærere i it og evaluering

Det er desuden vigtigt, at lærerne er klædt fagligt på til at kunne håndtere it-testene som de er tiltænkt. Ministeriet bør derfor løbende evaluere, om den tiltænkte vejledning og efteruddannelse af lærerne i forhold til testanvendelsen og øvrige løbende evalueringstiltag er tilstrækkelig. Desuden bør it-kompetencer tænkes ind i den kommende reform af læreruddannelsen, så fremtidige lærere som minimum er bekendt med, hvordan de it-baserede test bedst anvendes. Med indførelsen af de nationale

test og et øget fokus på den løbende evaluering, bør almen evalueringsteori og metode også indgå som obligatorisk pensum på læreruddannelsen.

Louise Weinreich

Konsulent
Dansk Industri

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Den 28. oktober 2005
J.nr. 3615.164 [25.01] SL/sih/kft

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.)

Hermed følger høringssvar fra De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) vedrørende lov om ændring af lov om folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.).

Ifølge lovforslaget skal der være test på en række klassetrin, og folkeskolens afgangsprøve skal gøres obligatorisk. Samtidig lægger lovforslaget op til, at nogle elever kan fritages for at deltage i test efter beslutning fra undervisningsministeren og skolelederen.

Det er hensigten med test og prøver, at de skal benyttes til at udvikle og kvalitetssikre skolen generelt og indsatsen over for den enkelte elev specifikt.

Det er naturligvis afgørende for børn og unge med handicap, at der vil være knyttet nødvendig specialpædagogisk støtte og specialtilrettelagte materialer til såvel test som prøver. Dette er der allerede praksis og regelsæt for i forbindelse med folkeskolens afgangsprøve, og vi ser det som noget helt afgørende og naturligt, at disse fastholdes og udbredes til også at gælde de test, der skal foretages på forskellige klassetrin, således som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Det fremgår af nyere undersøgelser, at de elever, der klarer sig dårligst, også er de elever, som lærerne har de færreste og mindste forventninger til. Det tror vi desværre er gældende for specialundervisningen, hvor vi oplever, at der stilles for få forventninger til f.eks. børn og unge med handicap.

For os er det afgørende, at specialskoler, specialklasserækker og specialklasser og børnene, der går der, også får den optimale undervisning. Det er afgørende for handicaporganisationerne, at undervisningen og pædagogikken i specialskolerne udvikles i betydelig grad. For

tiden er der kun meget lille viden om, hvilken effekt specialundervisningen har, og det sker, at vi ser eksempler på "undervisning", der mere handler om at opbevare og passe et barn, end på at udvikle elevens faglige færdigheder og personlige og sociale kompetencer. Det er en vigtig del af folkeskolens opgaver – og specialundervisningen er som bekendt en del af folkeskolen – hvorfor det samme skal være gældende der.

Derfor ser vi det ikke som tilfredsstillende, at der bliver en relativ åben og tilfældig mulighed for at fritage elever med særlige behov fra at deltage i test.

Det er vores udgangspunkt, at ingen er uunderviselige. Alle har ret til at lære og udvikle sig. Derfor kan og skal der også udvikles og stilles test, som passer til den enkeltes udviklingstrin og læring, og som kan understøtte udviklingen og udvælgelsen af personlige mål og pædagogiske metoder og materialer i den fremtidige undervisning af den enkelte elev.

Det er vores synspunkt, at der skal være en pligt til at udvikle og opstille muligheder og tests, der kan benyttes i forhold til den enkelte elev med forskellige forudsætninger. Vi ser det som Undervisningsministeriets sektorbaserede opgave at udvikle muligheder og tests, samt udarbejde regelsæt om testning, som sikrer alle elever adgang til en kvalificeret vurdering af deres standpunkter og et grundlag for en personlig undervisningsplan til opnåelse af bestemte mål.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

Afdeling for grundskole og folkeoplysning
Undervisningsministeriet
Kontor for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Sendt pr. e-mail til Lone.basse@uvm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget ovennævnte høringsudkast.

Rådet ønsker at sætte fokus på, at der desværre er alt for mange børn med funktionsnedsættelser, der ikke får gennemført folkeskolens afgangsprøve. Disse børn har herefter meget vanskeligt ved at klare sig i uddannelses- og arbejdslivet. Det er derfor særdeles vigtigt, at børnene ikke allerede i folkeskolen mister fodfæste.

Rådet finder derfor, at der bør gøres en ekstra indsats for, at børn med funktionsnedsættelser får mulighed for at gennemføre folkeskolens afgangsprøve. Undervisningen i folkeskolen bør generelt set tilrettelægges så fleksibelt og differentieret, at børn med funktionsnedsættelser kan deltage i undervisningen og herefter gennemføre afgangsprøven.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at test skal indgå som et værkstøj til at få overblik over elevens faglige niveau og medvirke til, at undervisningen målrettes elevens behov.

Rådet finder derfor, at testene bør tilrettelægges, så børn med funktionsnedsættelser får mulighed for at gennemføre dem. Der bør naturligvis være knyttet den nødvendige specialpædagogiske støtte mv. til testene.

Rådet må på nuværende tidspunkt tage forbehold overfor de regler Undervisningsministeren kan fastsætte, angående fritagelse af visse elever ikke alene fra test i folkeskolen, men også fra at aflægge folkeskolens afgangsprøve. Rådet finder som udgangspunkt, at der bør være stor varsomhed med at fritage elever. Un-

undervisningsministeren bør være opmærksom på, at der foretages en konkret vurdering af det enkelte barn, og at der ikke fastlægges en generel fritagelse alene som følge af et bestemt handicap. Rådet finder endvidere, at der bør være mulighed for at klage over en eventuel fritagelse.

Rådet ser frem til at modtage et høringsudkast fra Undervisningsministeren angående de nærmere fastsatte regler.

Med venlig hilsen
Det Centrale Handicapråd

Kira Hallberg

værdier i hverdagen efterskolerne

Undervisningsministeriet
Afdelingen for Grundskole og Folkeoplysning

Att. Specialkonsulent Lone Basse

Dato

31. oktober 2005

Efterskoleforeningens bemærkninger til høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen

sags nr. 035.121.021

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at blive hørt især i spørgsmålet om obligatoriske prøver og nationale test som pædagogisk redskab.

Historisk er efterskoleformen rundet af en eksamens- og prøvefri tradition. Prøverne fandt imidlertid indpas i skoleformen både for ikke at stille eleverne ringere end i den offentlige skole, og for at efterskolerne kunne eksistere som et reelt alternativ til denne. Siden ændringen af folkeskoleloven i 1975 har efterskolerne haft mulighed for at tilbyde de samme prøver som den offentlige skole.

Hovedparten af eleverne aflægger allerede prøver

På de almene efterskoler aflægger næsten samtlige elever prøver i dansk, matematik og engelsk og hovedparten desuden i en lang række yderligere fag. Den høje prøveaflæggelsesfrekvens er bl.a. udtryk for, at skolerne og elevernes forældre tilskynder de unge til at gå til prøve, ligesom elevernes videre uddannelsesplaner ofte forudsætter, at eleverne har aflagt prøver. På specialundervisningsefterskolerne er det til gengæld kun et fåtal af eleverne, der har forudsætningerne for at aflægge prøver.

De elever på de almene efterskoler, der kun aflægger prøverne i dansk, matematik og engelsk, eller som slet ikke aflægger prøver, har typisk så store faglige mangler, at aflæggelse af prøve bliver et nederlag frem for som anført i lovforslagets bemærkninger, et incitament. En stor del af disse elever fortsætter efterfølgende i 10. klasse, hvor mange af dem så har forbedret det faglige standpunkt, så de ved afslutningen har mulighed for at aflægge prøver.

Efterskoleforeningen ønsker at bestride lovforslagets bemærkninger om, at disse elever vil få en bedre faglig ballast af, at prøveaflæggelse gøres obligatorisk.

Nogle elever bør undtages for obligatoriske prøver

Efterskoleforeningen har med tilfredshed noteret sig, at der i lovforslaget gives ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at visse elever kan fritages for at aflægge folkeskolens afgangsprøver eller aflægge disse på særlige vilkår. Denne mulighed forventes benyttet af eleverne på specialundervisningsefterskoler, men der vil dog også her være elever, der ønsker at aflægge prøver.

Efterskoleforeningen

Efterskolernes Sekretariat
Vartov
Farvergade 27, H, 2.
1463 København K

Tlf. 33 12 86 80
Fax 33 93 80 94

info@efterskole.dk
www.efterskole.dk

Foreningens formand
Anna Kolind
Snevrevej 2
Horne
9850 Hirtshals
Tlf. 98 94 96 77
anna-kolind@tdcadsl.dk

Sekretariatsleder
Sophus Bang Nielsen

Hvis elever i den frie skole - friskole, privat grundskole, efterskole - skal aflægge obligatoriske prøver i den i §14 anførte fagrække, bliver disse fag og deres slutmål også reelt obligatoriske i den frie skole

Fagene Kristendomskundskab, Historie, Samfundsfag er i den frie skole typisk dannelsesfag. Fag, som tilhører kernen i efterskolernes folkeoplysende virke, og som på den enkelte skole kan have stor tyngde. Derudover indgår de ofte "skemamæssigt" i skolernes fortælle timer eller tematiserede projektføløb. At gøre dem obligatoriske og indholdsmæssigt styrede af slutkrav, fordi eleverne kan komme ud for, at der vil være obligatorisk prøve i disse fag, vil være et voldsomt indgreb i den frie skole. Og disse fag vil med dette lovforslag blive underlagt to væsensforskellige lovmæssige krav: Vores lovmæssige forpligtelse til folkelig oplysning - og denne lovs forpligtelse til at følge folkeskolens slutmål.

Styring af undervisningens tilrettelæggelse og indhold ved obligatoriske prøver og folkeskolens slutmål - herunder også bestemmelsen i § 18 stk. 3 "I de fag, hvor der er prøver, jf §§14 og 14a, skal undervisningens indhold desuden fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes" - vil efter vores opfattelse føre til en voldsom fagtrængsel og central indholdsstyring. Den frie skole ønsker naturligvis ikke at stille sine elever dårligere i forhold til prøverne end den offentlige, men begrebet "at stå mål med" er godt på vej til at miste sin mening i relation til obligatoriske prøvefag.

Frem for et krav om en obligatorisk prøve i netop fagene Kristendomskundskab, Historie og Samfundsfag vil vi gerne foreslå, at den enkelte skole bevarer muligheden for at tilrettelægge og udvælge indholdet ud fra skolens værdigrundlag, kombineret med en forpligtelse til at stå mål med.

Efterskoleforeningen skal på den baggrund opfordre til, at man begrænser antallet af obligatoriske prøver til dansk, matematik og engelsk, medens aflæggelse af prøver i alle øvrige fag som hidtil er frivilligt.

Obligatoriske test

Efterskoleforeningen hilser med tilfredshed, at de obligatoriske tests stilles til rådighed for de frie skoler, men at skolerne er frit stillet med hensyn til brug heraf.

Rangordning af skolerne

Den nuværende offentlighed omkring prøverne fører til rangordning af skolerne og til udarbejdelse af gennemsnit af prøveresultater til trods for, at der er tale om enkeltfagsprøver. Efterskoleforeningen hilser derfor med tilfredshed, at resultatet af test ikke offentliggøres.

Efterskoleforeningen vil - selv om det ligger uden for dette høringsmateriale - opfordre til, at der indføres en bestemmelse om, at prøveresultater kun offentliggøres, hvis mindst 25 elever har aflagt prøven. Derved vil man undgå at hænge de specialskoler ud, der gør en stor pædagogisk indsats for, at så mange af deres elever som realistisk muligt aflægger prøver. Subsidiært en bestemmelse om at ministeren kan undtage specialskoler fra at offentliggøre prøveresultater.

Med venlig hilsen
Anna Kolind
Formand
Direkte 98 94 96 77
Mobil 21 71 62 20

Undervisningsministeriet,
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning.
Kontoret for fagenes mål og indhold

31.10.05

Høring: Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Undervisningsministeriet har d. 17.10.05 fremsendt ovenstående lovudkast til lovforslag.
Efterskolernes Lærerforening har følgende bemærkninger:

A: Ganske kort generelle bemærkninger.

B: Bemærkninger og spørgsmål til lovforslaget indskrevet i teksten.

Efterskolernes Lærerforening undrer sig over lovforslaget generelle indhold, idet udtalelser fra OECD samt seneste konklusioner på Pisa-rapporten ikke synes at indeholde belæg for at nationale test og obligatoriske prøver, vil styrke og udvikle grundskolen.

Efterskolernes Lærerforening er af den overbevisning at en styrkelse af folkeskole, også vil betyde en styrkelse af efterskolen, hvorfor vi gerne deltager i udvikling og afprøvning af testformer og prøveformer der kan medvirke til denne styrkelse.

Efterskolernes Lærerforening ser med glæde af Undervisningsminister Bertel Haarder udsætter starttidspunktet for obligatoriske test, således at de kan gennemarbejdes og afprøves i en længere periode, hvilket forhåbentlig kan blive til gavn for alle.

Efterskolernes Lærerforening har en del spørgsmål og bemærkninger til lovudkastet, disse er indskrevet i udkastet og vedhæftet svarskrivelsen.

Med venlig hilsen
For/ Efterskolernes Lærerforening

Bente Lund Larsen, Pædagogisk Konsulent, elbll@post7.tele.dk

Fremsat den {FREMSAT} af undervisningsministeren

UDKAST af 17. oktober 2005

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 393 af 26. maj 2005, som ændret ved § 73 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, § 1 i lov nr. 592 af 24. juni 2005 og lov nr. 594 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, indsættes efter »§ 14,«: »§ 14 a,«.

2. I § 5, stk. 7, indsættes efter »8,«: »§ 13, stk. 3, § 14«.

3. I § 8, stk. 4, ændres »§ 14, stk. 2« til: »§ 14 a, stk. 1«.

4. I § 13, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forældrene skal underrettes skriftligt om resultaterne af test, jf. § 13, stk. 3.«

5. § 13, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevens udbytte heraf, herunder af elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til trin- og slutmål, jf. § 10. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for den videre planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen, jf. § 18, samt for underretning af forældrene om elevens udbytte af undervisningen, jf. stk. 1.«

6. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Undervisningsministeren udarbejder test i udvalgte fag og på bestemte klassetrin, som skal anvendes som led i den løbende evaluering, jf. stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilke fag og på hvilke klassetrin der skal afholdes test, afviklingen af disse, om gennemførelse af test på særlige vilkår for elever med særlige behov, samt at visse elever kan

fritages for at aflægge test. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at skolerne frivilligt kan anvende testene.

Da der er en stor gruppe af elever med særlige behov på efterskolerne, er det ønskeligt at efterskolerne inddrages i udarbejdelse af fastsættelsen af regelsættet.

Stk. 4. Før en test tages i brug og ved udskiftning af opgaver, som indgår i en test, kan undervisningsministeren udpege repræsentative grupper af elever til afprøvning af testenes relevans og pålidelighed mv.«

I forbindelse med test i 8. klasse vil det være relevant at inddrage efterskolelever i forbindelse med denne afprøvning af testens relevans og pålidelighed.

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 5-9.

7. I § 13, stk. 3, der bliver stk. 5, ændres »§ 14, stk. 1-4« til: »§ 14, stk. 1-3, og § 14 a, stk. 1-2«.

8. I § 13, stk. 4, der bliver stk. 6, indsættes i 1. pkt. efter »standpunktskarakterer«: »og i faget idræt en udtalelse«.

9. I § 13, stk. 4, der bliver stk. 6, indsættes efter 1. pkt.:

»Den sidste udtalelse i faget idræt skal gives umiddelbart før afslutningen af undervisningen i faget.«

10. § 13, stk. 7, 2. og 3. pkt., der bliver stk. 9, 2. og 3. pkt., affattes således:

»Afgangsbeviset skal indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, om de senest givne standpunktskarakterer, samt om den sidste udtalelse i faget idræt. Afgangsbeviset skal tillige indeholde oplysning om bedømmelse i forbindelse med prøverne, jf. § 14, stk. 1-3 og § 14 a.«

På efterskoler med særlige fagtilbud, vil der være en række fag, som ikke nævnes i folkeskolens fagrække, det vil derfor være nødvendigt at afgangsbevises udfærdiges så fleksibelt, at alle kompetencer kan inddrages.

11. § 14 affattes således:

»§ 14. Ved afslutningen af undervisningen i 9. klassetrin aflægger eleverne folkeskolens afgangsprøver, der kan gennemføres i følgende fag:

- 1) Dansk.
- 2) Engelsk.
- 3) Kristendomskundskab.
- 4) Historie.
- 5) Samfundsfag
- 6) Matematik.
- 7) Geografi.
- 8) Biologi.
- 9) Fysik/kemi.
- 10) Tysk eller fransk som tilbudsfag, jf. § 5, stk. 3 og 4.

Hvad betyder det helt nøjagtigt at der skrives kan gennemføres i følgende fag ?

Stk. 2. Hver elev skal aflægge 2 prøver i faget dansk og 1 prøve i hver af fagene matematik, engelsk og fysik/kemi. Herudover skal den enkelte elev aflægge 2 prøver, som udvælges efter udtrækning blandt de i stk. 1, nr. 2-10 nævnte fag, henholdsvis inden for fagblokken humanistiske fag og fagblokken naturfag jf. opdelingen i § 5, stk. 2. Tilbudsfagene tysk og fransk henhører under den humanistiske fagblok. Hvis der sker udtræk af et fag, hvor eleven ikke har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår, aflægges eleven i stedet prøve i yderligere et af de i stk. 1 nævnte fag inden for den humanistiske fagblok, bortset fra dansk.

Stk. 3. Ud over de nævnte prøver i stk. 1 og 2, kan eleven ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse aflægge folkeskolens afgangsprøver i valgfagene tysk, fransk, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab, hvis eleven har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår. Prøverne i håndarbejde, sløjd, og hjemkundskab kan gennemføres ved afslutningen af 8. klassetrin, hvis skolens leder vurderer, at eleverne har fulgt undervisningen i et sådant omfang, at prøvekravene kan opfyldes. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at andre praktisk betonedede fag, der er omfattet af § 9, gøres til frivillige prøvefag. Afgørelse om indstilling til frivillige prøver træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og skolen.

Såfremt en elev påbegynder et efterskoleophold inde i skoleåret, er det ønskeligt at kunne deltage i en prøve, selvom eleven ikke har deltaget i det pågældende fag på den tidligere skole -denne mulighed bedes der tages højde for.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om folkeskolens afgangsprøver, herunder om tidspunktet for prøvernes afholdelse, om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om udtrækningen af fag, om antallet af prøver i fagene, om prøvernes gennemførelse, om hvilke prøver, der udarbejdes centralt stillede opgaver til, om bedømmelse og karaktergivning, om afgangsbevisernes udformning, om sygeprøver, om aflæggelse af prøver på særlige vilkår for elever med særlige behov og om fritagelse for at aflægge folkeskolens afgangsprøve for visse elever.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal imødekomme anmodninger om at kunne aflægge folkeskolens afgangsprøver samt foranstalte afholdelse af prøverne for personer, der ikke er fyldt 18 år ved skoleårets begyndelse, og som på prøvetidspunktet ikke er indskrevet som elev i en folkeskole eller en af de i § 22, stk. 1, nr. 2-6, nævnte skoleformer. Kommunalbestyrelsen kan henvise den unge til en folkeskole, hvor den unge kan gå til prøve i de fag, som er udtrukket. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.«

12. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne indstille sig til 10. klasse-prøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi, jf. § 8, eller indstille sig til at aflægge en eller flere af folkeskolens afgangsprøver, jf. § 14, stk. 1 og 3. En elev kan dog kun indstille sig til prøve i et fag, når eleven har fulgt undervisningen i faget i det pågældende skoleår.

Stk. 2. I faget latin kan eleverne indstille sig til prøve ved undervisningens afslutning.

Stk. 3. Afgørelsen om indstilling til prøverne træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og skolen.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om 10. klasse-prøve, herunder om tidspunktet for prøvernes afholdelse, om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om indstilling til prøverne, om prøvernes gennemførelse, om hvilke prøver, der udarbejdes centralt stillede opgaver til, om

bedømmelse og karaktergivning, om afgangsbetisernes udformning samt om aflæggelse af prøver på særlige vilkår for elever med særlige behov.

Det er af særlig betydning for det store antal af efterskoleelever med særlige behov, at de får muligheden for at aflægge prøver i de fag, hvor de kan magte det. Det bedes taget særskilt hensyn til denne gruppe.

Stk. 5. § 14, stk. 5, gælder tilsvarende for 10. klasse-prøve.«

13. I § 18, stk. 1, indsættes efter »formål«: », mål for fag og emner«.

14. § 18, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. I de fag, hvor der er prøver, jf. §§ 14 og 14 a, skal undervisningens indhold desuden fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.«

15. I § 36, stk. 2, ændres »§ 5, stk. 7« til: »§ 5, stk. 8«.

16. § 54, stk. 1, affattes således:

»Forældrenes rettigheder efter §§ 12-14, 14 a, 20, 22, 27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældremyndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, stk. 1 og 3, § 14, stk. 3, § 14, a, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4 og § 27, stk. 1.«

17. Efter § 55 a indsættes:

»§ 55 b. Testresultater, jf. § 13, stk. 3 og 4, for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner, bortset fra opgørelser på landsplan, samt testopgaver er fortrolige.

Stk. 2. Skoler og andre jf. § 55 c, der modtager oplysninger om testresultater og testopgaver, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.«

»§ 55 c. Undervisningsministeren kan tilbyde skoler som nævnt i § 22, stk. 1, nr. 2-6, eller en ungdomsskole som nævnt i § 33, stk. 3, at anvende testene, jf. § 13, stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om afviklingen af test for disse skoler.«

§ 2

I lov nr. 594 af 24. juni 2005 om ændring af lov om folkeskolen (styrket undervisning i dansk som andetsprog, herunder ved udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen) foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Uanset 1. pkt. gælder § 1, nr. 2-4, for elever, der fra og med dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende af lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt flere timer mv.) optages i folkeskolen til skoleåret 2005/06, herunder for skoleskift.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft 1. januar 2006, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Kravet om udarbejdelse af og anvendelse af test i den løbende evaluering i medfør af folkeskolelovens § 13, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, sættes i kraft ved undervisningsministerens bestemmelse.

Stk. 3. § 1, nr. 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 14, træder i kraft 1. august 2006.

Stk. 4. § 2, nr. 1, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 5. § 55 b, stk. 1, jf. forslaget § 1, nr. 17, omfatter tillige testresultater for amtskommuner.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for lovforslaget

Lovforslaget udgør et blandt flere elementer i den fornyelse af folkeskolen, som ønskes iværksat for at forbedre det faglige niveau i folkeskolen.

Undersøgelser viser, at de fleste elever trives i skolen, er motiverede for at lære, er positive over for konkurrence og samarbejde, og at forældrene værdsætter børnenes trygge hverdag og samarbejdet med skolen. Det er vigtigt at fastholde denne styrke i skolens arbejde. Imidlertid viser de seneste undersøgelser, at de faglige resultater fortsat er utilfredsstillende. Fremgang på det faglige område kræver efter OECD's og andres vurderinger en særlig indsats og fremadrettede initiativer. Med lovforslaget styrkes evalueringskulturen som et vigtigt element til at løfte det faglige niveau, uden at det sker på bekostning af de mange andre kvaliteter, som folkeskolen også har. Folkeskolen skal blive bedre til at følge med i, hvordan det enkelte barn klarer sig. Der skal sættes ind i tide i forhold til den enkelte elevs behov, hvis elevens udbytte af undervisningen ikke lever op til de faglige forudsætninger, ligesom der skal gives særlige tilbud til de dygtige børn.

Det er eksempelvis en alt for stor gruppe af de unge, som forlader folkeskolen uden brugbare læsefærdigheder. Udbyttet af undervisningen afhænger i mange fag af netop disse færdigheder. Fra begyndelsen af elevernes skolegang skal læsning derfor prioriteres højt, og der skal gennem hele skoleforløbet arbejdes med at udvikle disse færdigheder. Men også i andre af folkeskolens fag skal der ske en væsentlig indsats. Det kræver et højt fagligt niveau og målrettet anvendelse af undervisningsdifferentiering at give alle elever mulighed for at opnå sikre kundskaber og færdigheder, som sætter dem i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse, når de har afsluttet folkeskolen.

Fra flere sider er der peget på, at evalueringskulturen i Danmark er utilstrækkelig. Der savnes dokumentation af folkeskolens arbejde og elevernes udbytte af undervisningen. Danmarks Evalueringsinstitut har offentliggjort to evalueringsrapporter om folkeskolen henholdsvis om undervisningsdifferentiering (2004) og om den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen (2004). Også disse rapporter understøtter behovet for at styrke evalueringskulturen.

I efterskoleregi arbejdes der nu på 3. år med selvevaluering. Byggende på skolernes værdigrundlag, med udgangspunkt i egne opstillede selvevalueringsskemaer.

Det synes at foregå på en god og konstruktiv måde, derfor kan man med rette henvise til, at denne evalueringsform også burde være en mulighed i folkeskolen og frie grundskoler.

Med forslaget styrkes den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen i skolen, og det sikres, at der tilvejebringes pædagogiske værktøjer, der understøtter en evaluering med et indhold, der dokumenterer elevernes udbytte af undervisningen. Derved skaber der et bedre grundlag for den videre planlægning af undervisningen.

Det er i dag frivilligt at deltage i folkeskolens afgangsprøver. Som yderligere incitament til at alle unge har en god faglig ballast, når de forlader folkeskolen, og dermed bedre forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse, indeholder forslaget endvidere, at der indføres obligatoriske afgangsprøver ved

afslutningen af undervisningen i 9. klasse. Rækken af prøvafag udvides med historie, samfundsfag og kristendomskundskab.

Da det er en meget lille procentdel, som ikke tager imod folkeskolens frivillige afgangsprøver, bør spørgsmålet stilles: Hvorfor denne lov, som kun rammer én gruppe nemlig den svageste, men krav og regelsæt, som de ikke kan leve op til.

Lovforslaget bygger på aftale af 23. september 2005 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven. Der følger af aftalen, at undervisningsministeren 3 år efter lovens ikrafttræden vil give Folketinget en redegørelse om virkningerne af loven for så vidt angår forslaget om obligatoriske test i udvalgte fag på bestemte klassetrin med en vurdering af behovet for eventuelle ændringer.

2. Lovforslagets indhold

Med den foreslåede ændring kommer det udtrykkeligt til at fremgå, at den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen skal inddrage de bindende trin- og slutmål, og det præciseres, at evalueringen også danner grundlag for underretning af hjemmet om elevens udbytte af undervisningen. Den løbende evaluering skal omfatte alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen.

Med henblik på at følge den enkelte elevs tilegnelse af kundskaber og færdigheder, herunder styrker, svagheder og potentialer, foreslås det, at der som led i evalueringen af elevens udbytte af undervisningen skal anvendes centralt udarbejdede test i udvalgte fag på bestemte klassetrin.

Testene er et pædagogisk værktøj. De skal anvendes sammen med resultaterne af evalueringen i øvrigt fremadrettet til brug for den videre planlægning af undervisningen, i vejledningen af den enkelte elev, og i underretningen af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.

Med forslaget bestemmes det endvidere, at oplysninger om testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner er fortrolige. Som følge heraf vil oplysningerne heller ikke være omfattet af offentlighedslovens adgang til at få aktindsigt i resultaterne. Det samme gør sig gældende for testopgaver.

Det er med stor bekymring Efterskolernes Lærereforening forestiller sig, at selv med disse henstillinger, vil det meget let ske, at offentligheden får kendskab til de enkelte testresultater, med en rangordning til følge.

Det findes på denne måde hensigtsmæssigt at tavshedsbelægge de nævnte oplysninger, således at fx resultaterne af de obligatoriske test ikke kan offentliggøres og derved danne grundlag for rangordning af skoler. I OECD-rapporten om grundskolen i Danmark – 2004 anføres således en række uheldige erfaringer med rangordning som følge af offentliggørelse af testresultater fra test i skoleforløbet. For det nærmere indhold af og begrundelsen for forslagets bestemmelse om fortrolighed om visse oplysninger henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 17.

Med forslaget gøres folkeskolens afgangsprøver ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse obligatoriske. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 11. Desuden vil en vedtagelse af lovforslaget medføre, at den fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi afskaffes. Der henvises herom til bemærkningerne til forslagets § 3, stk. 3.

Det er meget uhensigtsmæssigt, at den aftalte prøveform i fysik/kemi, biologi, geografi ændres i løbet af det allerførste år.

Endelig indeholder forslaget en ændring af ikrafttrædelsen af lov nr. 594 af 24. juni 2005 om ændring af lov om folkeskolen (Styrket undervisning i dansk som andetsprog, herunder ved udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen). Der henvises herom til bemærkningerne til § 3, stk. 4.

3. Henvisning til relevante numre af Folketingstidende

4. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

5. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

6. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

7. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

8. Miljømæssige konsekvenser

9. Administrative konsekvenser for borgerne

10. Høring

11. Sammenfattende skema

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslagets tilføjelse af muligheden for at fravige § 14 a sker som konsekvens af forslagets udskillelse af 10. klasses prøvebestemmelser til en selvstændig bestemmelse. Med indførelse af obligatoriske test og prøver i folkeskolen, jf. forslagets § 1, nr. 6 og 11, vil der være mulighed for, at undervisningsministeren kan fritage visse elever for deltagelse i en eller flere af prøverne. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 6 og 11.

Til nr. 2

Forslagets tilføjelse af muligheden for at fravige § 13, stk. 3 og § 14 sker som konsekvens af forslagets § 1, nr. 6 og 11, om obligatoriske test og prøver. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslagets § 1, nr. 12, hvor de prøver, som kan aflægges i 10. klasse, udskilles til en selvstændig bestemmelse i § 14 a.

Til nr. 4

Underretning af hjemmet

Med forslaget foreslås det, at forældrene skal orienteres skriftligt om resultaterne af test, jf. forslagens § 1, nr. 6. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 17.

Til nr. 5

Den løbende evaluering

Med den foreslåede ændring af bestemmelsen præciseres det, at den løbende evaluering skal inddrage de bindende trin- og slutmål, når vurderingen af den enkelte elevs udbytte af undervisningen foretages, og det præciseres endvidere, at evalueringen også danner grundlag for underretning af hjemmet om elevens udbytte af undervisningen.

I medfør af den gældende bestemmelse skal der, ud over den evaluering, der kommer til udtryk i standpunktskarakterer og prøvekarakterer i de ældste klasser, på alle klassetrin som en integreret del af undervisningen foretages en løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Den løbende evaluering skal omfatte alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen.

Det foreslås, at der som led i evalueringen i udvalgte fag og på bestemte klassetrin skal anvendes test, som udarbejdes af undervisningsministeren. Testene skal anvendes af alle folkeskoler. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 6. Indførelse af de nationale test ændrer ikke ved formålet med den løbende evaluering. Formålet med testene er at skabe et pædagogisk evalueringsredskab, der kan bidrage til en nuanceret vurdering af den enkelte elevs udbytte af udvalgte undervisningsemner inden for udvalgte fag på bestemte klassetrin.

For at sikre, at de nationale test, jf. forslagens § 1, nr. 6, bliver anvendt efter deres formål samt for at understøtte og udvikle evalueringskulturen på de enkelte skoler, vil undervisningsministeren desuden tilvejebringe en evalueringsportal, en generel vejledning om evaluering samt fagspecifikke inspirationsmaterialer om evaluering og opfølgning i fagene. Der vil endvidere blive iværksat en kampagne for at informere om og fremme evalueringskulturen i folkeskolen.

Til nr. 6

Med forslagens vedtagelse indføres obligatoriske test i udvalgte fag og på bestemte klassetrin. Testene skal anvendes som led i den løbende evaluering. Undervisningsministeren bemyndiges ifølge forslaget til at fastsætte nærmere regler om, i hvilke fag og på hvilke klassetrin der skal afholdes test, afviklingen af testene, om gennemførelse af test på særlige vilkår, samt at visse elever kan fritages for at deltage i test.

Udmøntningen vil resultere i indførelse af obligatoriske test i dansk med fokus på læsning i 2., 4., 6. og 8. klasse, matematik i 3. og 6. klasse, engelsk i 7. klasse og naturfagene fysik/kemi, biologi og geografi i 8. klasse. Antallet af test, fag og klassetrin vil kunne blive ændret, hvis der viser sig behov herfor.

Testene skal udgøre et værktøj, der kan medvirke til et godt overblik over den enkelte elevs faglige niveau og derigennem bidrage til grundlaget for faglige fremskridt for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til elevens behov og forudsætninger. Testene anvendes sammen med andre elementer som led i den løbende evaluering fremadrettet til brug i vejledningen af den enkelte elev, den videre planlægning af undervisningen og underretning af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.

Der er, som Folketingets Uddannelsesudvalg er orienteret om i brev af 30. juni 2005, iværksat EU-udbud om fremme af evalueringskulturen i folkeskolen. Heri indgår bl.a. udarbejdelse af test mv. Undervisningsministeriet har udarbejdet en kravspecifikation, der beskriver ministeriets ønsker og forventninger til de kommende test. Det er i kravspecifikationen forudsat, at der vil ske en faglig drøftelse mellem Undervisningsministeriet og tjenesteyderen. Det forventes på den baggrund, at udmøntningen af en kommende bekendtgørelse og implementeringen af de obligatoriske test vil ske således:

Der vil blive tale om it-baserede test, som skal udgøre et pædagogisk værktøj. Testene forudsættes at være baseret på et forskningsmæssigt grundlag og de nyeste nationale og internationale erfaringer. Testene vil være adaptive, således at prøvernes sværhedsgrad løbende tilpasses i forhold til elevens besvarelser af opgaverne. Det vil sige, at det er forskellige testspørgsmål, som eleverne vil komme til at svare på, alt efter elevernes faglige niveau. Den enkelte test vil derfor som regel variere fra elev til elev. Dette muliggør en mere differentieret evaluering af elevens styrker og svagheder. De adaptive test er baseret på et antal opgaver i en opgavebank. Hver test vil bestå af en række af disse opgaver, som udvælges maskinelt. Der vil blive etableret en evalueringsportal, hvorigennem skolerne har adgang til testene via adgangskoder.

Testene vil blive udarbejdet med udgangspunkt i trinmål for fagene. Elevens svar vil blive indplaceret på en trinskala. Der vil blive givet en tilbagemelding om elevens standpunkt, der samlet giver en beskrivelse af den enkelte elevs stærke og svage sider inden for de faglige områder, som testen inddrager. Det vil sige, at tilbagemeldingen fra testene vil ske i form af en verbal profil, hvor elevens standpunkt beskrives.

For at sikre, at testresultaterne anvendes som påtænkt, dvs. som et arbejdsredskab i evalueringen og således, at de ses i sammenhæng med de øvrige elementer i lærerens evaluering af eleven, vil tilbagemeldingen på resultatet af testen blive givet til læreren. Det påhviler herefter læreren hurtigst muligt efter testens afvikling at formidle resultatet til eleven, således at der kan planlægges en opfølgning sammen med denne. Der vil blive udarbejdet vejledningsmateriale om, hvordan resultaterne af de it-baserede test kan anvendes som grundlag for vejledningen af den enkelte elev og den videre planlægning af undervisningen.

Testresultaterne vil kunne danne grundlag for en orientering af skolens ledelse, kommunalbestyrelsen og Undervisningsministeriet inden for rammerne af den foreslåede § 55 b. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 17.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, inden for hvilken tidsperiode i skoleåret de obligatoriske test skal gennemføres. Denne påtænkes, når alle testene er indfaset, at være i perioden fra 1. april til skoleårets ophør. Der vil blive fastsat regler om reservation af tid til at aflægge testene. Det er således ikke hensigten, at skolerne skal aflægge de obligatoriske test på samme tidspunkt. Der lægges derfor ikke op til en national testdag, men således at testene skal kunne gennemføres, som det passer i forhold til undervisningen. Det er hensigten, at den første version af testen i matematik i 6. klasse, fysik/kemi i 8. klasse samt læsetesten inden for faget dansk i 8. klasse skal være klar senest 1. maj 2006. De øvrige obligatoriske test skal være klar 1. april 2007.

Såfremt denne tidstermin fastholde – hvad der tidsmæssigt er uhensigtsmæssigt, skal der arbejdes meget hurtigt med repræsentative grupper af elever til afprøvning af testens relevans og pålidelighed. Det har vi allerede forstået vil finde sted.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at de obligatoriske test gennemføres. Undervisningsministeriet vil i forbindelse med implementeringen af testene i god tid forinden ibrugtagningen informere om, hvilke krav afviklingen af testene stiller til skolens it-kapacitet (computere, programmel, netværk, internetforbindelser m.v.). Testene vil, som det fremgår af ovenstående, ikke skulle afvikles over en dag, men over en længere periode. For de skoler, som ikke har tilstrækkelig it-kapacitet til, at hele klasser

kan gennemføre testen på samme tid, vil det derfor være muligt at dele eleverne op, så grupper af elever gennemfører testene på skift eller over flere dage. Det påhviler kommunalbestyrelsen at anvise løsninger, såfremt skolen ikke selv råder over den nødvendige it-kapacitet. Det skal bemærkes, at der som led i programmet "it i folkeskolen" i 2005, 2006 og 2007 forventes at ske en kraftig tilvækst og fornyelse af computerbestanden på landets folkeskoler.

Efter forslaget kan undervisningsministeren fastsætte regler om, at skolerne frivilligt kan anvende testene i undervisningen. Ud over den obligatoriske anvendelse af testene er det også hensigten, i takt med opgavebankens opbygning, at skolerne skal kunne bruge testene løbende som et evalueringsredskab i løbet af skoleåret. Hver enkelt elev skal kunne aflægge testen – før den obligatoriske aflæggelse – en eller flere gange. Af hensyn til it-kapaciteten og opgavebanken vil det være nødvendigt at begrænse antallet.

Undervisningsministeren fastsætter efter forslaget regler om, at elever med særlige behov kan gennemføre testene på særlige vilkår. Det er hensigten, at regler herom vil følge de regler, der gælder herom for folkeskolens afsluttende prøver.

Det er vigtigt at der for elever med særlige behov, bliver udarbejdet helt specielle regler.

Undervisningsministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte regler om, at visse elever kan fritages for at deltage i en eller flere af testene. Da testene er adaptive, og dermed tilpasser sig den enkelte elevs niveau, er det forventningen, at fritagelse kun vil være påkrævet i ganske få tilfælde. Der vil blive fastsat regler om, at skolens leder kan beslutte, at elever, for hvem testgennemførelse ikke vil kunne bidrage til kvalificering af den løbende interne evaluering, fritages. Her tænkes eksempelvis på fritagelse af elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog, elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder og elever, der lige er ankommet til landet, og som ikke taler eller forstår dansk i et omfang, så deltagelse giver mening. Elever, som fritages for en eller flere test, vil naturligvis være omfattet af den øvrige del af den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen, jf. § 13, stk. 2. Ved fritagelse for test skal skolens leder – efter samråd med forældrene og så vidt muligt eleven – sikre, at der i stedet fastlægges andre metoder til evaluering, der træder i stedet for de obligatoriske test.

Før en test tages i brug og ved udskiftning af opgaver, som indgår i en test, vil der skulle ske en afprøvning på en større gruppe af elever, som er repræsentativt sammensat i forhold til landets elever på klassetrinnet. Disse elevers resultater skal danne grundlag for en standardisering af hver test med henblik på at bestemme den enkelte opgaves tyngde og sværhedsgrad. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at skoler, hvis elever udpeges til denne afprøvning, deltager heri.

Til nr. 7

Ændringen sker som konsekvens af forslagets § 1, nr. 11 og 12.

Til nr. 8 og 9

Som konsekvens af forslagets § 1, nr. 8, om at der gives en udtalelse i faget idræt, ligestilles denne udtalelse med standpunktskaraktererne, der gives to gange om året på 8.-10. klassetrin. Det vil sige, at der også gives en udtalelse i faget idræt, hvis eleven har valgt dette som tilbudsfag i 10. klasse. Endvidere skal der gives karakterer på 10. klassetrin, hvis eleven har valgt tilbudsfagene samfundsfag og kristendomskundskab/religion samt de prøveforberedende valgfag tysk, fransk, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab.

De nærmere regler om karaktergivning, tidsterminer etc. skal udarbejdes

Til nr. 10

Som konsekvens af forslaget § 1, nr. 8 og 9 foreslås det, at afgangsbeviset skal indeholde oplysninger om den senest afgivne udtalelse i faget idræt. Den øvrige del af ændringen er en konsekvens af indførelse af obligatoriske prøver samt udskillelsen af muligheden for at aflægge prøver i 10. klasse til en selvstændig § 14 a, jf. forslaget § 1, nr. 11 og 12. For tilbudsfagene idræt, samfundsfag og kristendomskundskab/religion i 10. klasse samt valgfagene tysk, fransk, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 8 og 9.

Til nr. 11

Med forslaget indføres obligatoriske afgangsprøver i folkeskolen. Efter gældende lov er det frivilligt for eleven, om den pågældende vil indstille sig til prøve.

Til stk. 1 og 2

Efter forslaget skal eleverne ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse aflægge folkeskolens afgangsprøver, der kan gennemføres i fagene dansk, engelsk, kristendomskundskab, historie, samfundsfag, matematik, geografi, biologi, fysik/kemi og tilbudsfagene tysk og fransk. I forhold til den gældende lov bliver historie, samfundsfag og kristendomskundskab prøvefag.

Hver elev skal aflægge i alt syv prøver inden for de nævnte fag, heraf mindst fem inden for fagene dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi.

Prøverne vil være skriftlige eller mundtlige. I nogle fag vil der være én prøve, mens der i andre fag vil være to prøver, dvs. både en skriftlig og en mundtlig. Efter forslaget vil undervisningsministeren – som i dag – være bemyndiget til at fastsætte nærmere regler herom. Der henvises til bemærkningerne til stk. 4.

Efter forslaget er det fastsat direkte i loven, at alle elever skal aflægge 2 prøver i dansk og desuden 1 prøve i matematik, i engelsk og i fysik/kemi. Udmøntningen af bemyndigelsen, jf. stk. 4, vil ske således, at alle elever skal aflægge skriftlig prøve i dansk og i matematik samt mundtlig prøve i dansk, i engelsk og i fysik/kemi. Det vil sige 5 prøver i alt. Herudover skal den enkelte elev aflægge 2 prøver, som udvælges ved udtræk inden for henholdsvis fagblokken naturfag og fagblokken humanistiske fag, bortset fra dansk, hvor alle elever jf. ovenfor skal aflægge såvel en mundtlig som en skriftlig prøve. Inddelingen fremgår af lovens § 5 stk. 2. Tilbudsfagene tysk og fransk henhører under den humanistiske blok. Udtrækningen vil blive foretaget af Undervisningsministeriet i klasser og hold.

Tilbudsfaget tysk/fransk vælges i dag af de fleste elever. Såfremt tilbudsfaget tysk eller fransk udtrækkes for klassen, henholdsvis holdet, skal elever, der ikke har valgt tilbudsfag, aflægge en anden prøve inden for den humanistiske fagblok. Det samme gælder for elever, der er fritaget for faget kristendomskundskab, og derfor ikke har fulgt undervisningen heri.

Til stk. 3

Med forslaget kan eleverne ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse - ud over de i stk. 1 og 2 nævnte obligatoriske prøvefag – frivilligt aflægge folkeskolens afgangsprøver i valgfag, som eleven har fulgt. Det drejer sig om fransk/tysk, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab. Det svarer til de muligheder, der er, for at indstille sig til afgangsprøve i de nævnte fag efter den gældende folkeskolelov. Det står kommunerne frit for,

hvilke valgfag de vil tilbyde eleverne, herunder om de vil tilbyde de fire nævnte valgfag, som alle er med prøve, eller andre valgfag, som er uden prøve.

Prøverne i håndarbejde, sløjde og hjemkundskab kan gennemføres ved afslutningen af 8. klassetrin. Det er skolelederens beslutning efter vurdering af, om eleverne ved afslutningen af 8. klassetrin har fulgt undervisningen i et omfang, således at prøvekravene i faget kan opfyldes.

Den gældende bestemmelse om, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at andre praktisk betonedede fag, der er omfattet af § 9, gøres til frivillige prøvefag, opretholdes. Bemyndigelsen er ikke udnyttet for øjeblikket, og der er ikke planer om at ændre herpå for nærværende.

Til stk. 4.

Der foreslås, at undervisningsministeren som i dag bemyndiges til at fastsætte regler om folkeskolens afgangsprøver, herunder om antal prøver i de enkelte fag, og om prøverne er skriftlige, mundtlige eller praktiske/mundtlige.

Der vil kunne fastsættes regler om, ved hvilke prøver der stilles centralt udarbejdede opgaver. Opgaver til skriftlige prøver udarbejdes således af Undervisningsministeriet, mens opgaverne til øvrige prøver stilles af skolelederen efter de nærmere bestemmelser om prøverne. Efter gældende § 14, stk. 5, i folkeskoleloven stilles opgaverne til de skriftlige prøver af undervisningsministeren og de øvrige opgaver af læreren eller af censor efter ministerens nærmere bestemmelse.

Udtrækningen vil blive foretaget af Undervisningsministeriet.

Afgangsprøverne vil fortsat blive bedømt med en karakter.

Undervisningsministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse elever kan fritages for at aflægge folkeskolens afgangsprøver. Der påtænkes fastsat regler om, at skolens leder i særlige tilfælde kan beslutte, at elever, for hvem prøveaflæggelsen ikke er skønnes hensigtsmæssig, vil kunne fritages. Her tænkes eksempelvis på fritagelse af elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog, elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder og elever, der lige er ankommet til Danmark, og som ikke taler eller forstår dansk i et omfang så deltagelse giver mening. Prøvefritagelsen sker efter samråd med forældrene, og således at der samtidig tages stilling til hvordan elevens udbytte af undervisningen evalueres på anden vis. Det kan fx ske gennem en lokalt fastsat prøve, der er tilpasset en eller flere elever, eller det kan ske ved en skriftlig udtalelse.

Den lokalt fastsatte prøve kan eventuelt udbygges til flere områder, således at begge prøveformer kan evalueres efter de beskrevne 3 år. Til gavn for evalueringens troværdighed, samt lærernes professionshøjnelse. Gruppe-prøver kunne således igen komme med i det samlede prøvebillede.

Undervisningsministeren vil desuden fortsat være bemyndiget til at fastsætte regler om, at visse elever kan aflægge prøver på særlige vilkår.

Til stk. 5

Der er tale om en videreførelse af gældende lovs § 14, stk. 7, om privatister. Det præciseres, at kommunalbestyrelsens forpligtelse består i at afholde prøver for unge, der ikke er indskrevet i folkeskolen eller en anden skoleform, hvor undervisningspligten kan opfyldes. En elev vil således i de fag, der foregår ved udtrækning, alene kunne aflægge prøve i de fag, der er udtrukket på den skole (inden for klassen/holdet), hvortil eleven er henvist af kommunen til at aflægge prøve/r.

Til nr. 12

Der er tale om en videreførelse af de gældende bestemmelser om 10. klasse-prøven med de ændringer, som ændringer i prøverækken i grundskolen medfører. En elev i 10. klasse vil kunne indstille sig til prøve i et fag, når eleven har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår. Indstillingen vil enten kunne være til 10. klasse-prøven i fagene, dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi eller til folkeskolens afgangsprøver. Eleven vil kunne indstille sig til prøver i samtlige de fag, hvor eleven har fulgt undervisningen. Det vil sige efter læseplanerne for 10. klasse.

Til nr. 13

Bestemmelsen præciserer, at undervisningens tilrettelæggelse og tilpasning til den enkelte elev skal leve op til såvel lovens overordnede formål som formål, slut- og trinmål for de enkelte fag og emner.

Til nr. 14

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget § 1, nr. 12.

Til nr. 15

Der er tale om en konsekvensændring, som følge af lov nr. 594 af 24. juni 2005, der indføjede § 5, stk. 8. Henvisningen i § 36, stk. 2, ændres fra stk. 7 til 8, som konsekvens heraf.

Til nr. 16

Der er alene tale om en konsekvensændring.

Til nr. 17

Til § 55 b

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 fastlægger, at oplysninger om testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner, bortset fra opgørelser på landsplan, er fortrolige. Det gælder såvel testresultater fra den løbende frivillige anvendelse af testene som det resultat, der vedrører den obligatoriske aflæggelse af testen. Der henvises herom til bemærkningerne til § 1, nr. 6. Endvidere er oplysninger om testopgaver fortrolige. Der er ikke med forslaget taget stilling til, om der skal ske offentliggørelse af testresultaterne på landsplan.

At oplysningerne i medfør af bestemmelsen er fortrolige indebærer, at personer, der virker inden for den offentlige forvaltning, i medfør af forvaltningslovens og straffelovens bestemmelser herom har tavshedspligt om oplysningerne og derved er begrænset i adgangen til at videregive sådanne oplysninger. Endvidere vil de nævnte oplysninger (testresultater og testopgaver) som følge af at de er fortrolige, ikke være omfattet af adgangen til at få aktindsigt i disse i medfør af offentlighedslovens § 14, hvorefter pligten til at give aktindsigt er begrænset af særlige bestemmelser om tavshedspligt fastsat ved lov. Tilsvarende har en elev ikke ret til indsigt efter persondatalovens bestemmelser om registreredes indsigtsret i, hvilke oplysninger der

behandles om eleven. Efter persondatalovens § 32, stk. 2, kan oplysningerne undtages i samme omfang som efter offentlighedslovens § 2 samt §§ 7-11 og 14.

En eventuel privat tjenesteyder og dennes ansatte m.fl. vil være beskæftiget med opgaver, som udføres efter aftale med en offentlig myndighed. De pågældende vil derfor være pålagt tavshedspligt om de i bestemmelsen nævnte oplysninger og vil ved uberettiget videregivelse af oplysningerne kunne straffes efter straffelovens bestemmelser herom.

At de i bestemmelsen nævnte oplysninger er fortrolige, udelukker ikke en berettiget videregivelse af oplysningerne efter bestemmelserne herom i forvaltningsloven. Som led i en nødvendig opgavevaretagelse vil der derfor bl.a. blive tale om, at der vil kunne ske en berettiget videregivelse af de nævnte oplysninger eller dele heraf. De it-baserede test vil udgå fra en "opgavebank", der rummer samtlige opgaver, der anvendes i testningen af eleverne og elevbesvarelsene. Skoler, kommuner og Undervisningsministeriet m.fl. vil derfra kunne trække bl.a. resultater af testene – opgjort på forskellige niveauer afhængig af opgavevaretagelsen. Der vil i øvrigt blive tale om, at der berettiget vil kunne videregives oplysninger til ansatte i kommunale og regionale forvaltninger, medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd, ansatte i folkeskolen, medlemmer af skolebestyrelser, ansatte i Undervisningsministeriet med tilhørende styrelser og undervisningsministeren. Forældrene skal i medfør af forslagets § 1, nr. 4 underrettes skriftligt om testresultaterne. Det vil ske i form af en verbal profilbeskrivelse. Derimod forudsættes det, at indholdet af opgaverne, herunder de opgaver der er givet den enkelte elev og elevens besvarelse, ikke udleveres til eleven eller forældrene. Dette sker for at beskytte indholdet af opgavebanken, som indeholder testopgaver, der skal benyttes i en årrække. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne nedenfor.

Det er meget vanskeligt at forestille sig, hvordan dette rent faktisk skal kunne lade sig gøre, selvom der findes regelsæt på området.

Når så mange interessenter skal have del i oplysningerne, er muligheden for at skjule de reelle testresultaters grundlag umulig.

Undervisningsministeriet vil efter anmodning kunne give forskere adgang til de omhandlede oplysninger i forbindelse med gennemførelse af forskningsprojekter. I den forbindelse vil de pågældende blive pålagt tavshedspligt, og der vil i nødvendigt omfang skulle udarbejdes retningslinjer for behandling af data.

For så vidt angår spørgsmålet om, i hvilken udstrækning der kan ske udveksling af de nævnte oplysninger inden for den enkelte forvaltningsmyndighed, fx den enkelte skole, vil dette afhænge af, om de pågældende medarbejdere har brug for oplysningen i deres arbejde. Fx kan det være berettiget, at de lærere, som underviser i en klasse, får adgang til testresultaterne – især hvis lærerne arbejder i team. Det vil desuden være klart, at skolelederen som den pædagogisk ansvarlige for skolen vil kunne få alle de omhandlede oplysninger.

Oplysninger om testresultater, der vedrører den enkelte elev, må allerede som følge af, at de vedrører private forhold, antages at være omfattet af reglerne om tavshedspligt i forvaltningsloven. For at udelukke enhver tvivl herom omfattes disse oplysninger dog af forslaget.

Begrundelsen for også at undtage resultaterne af test fra de almindelige regler om offentlighed i forvaltningen, når de foreligger i anonymiseret eller aggregeret form, herunder for klasser, hold, skoler, kommuner og regioner mv., er oplysningernes særlige karakter og er desuden en følge af den aftale, som er indgået den 23. september 2005 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven.

De obligatoriske test, som indføres med forslaget § 1, nr. 6, udgør således et element i den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Denne evaluering er et internt arbejdsredskab, som foregår løbende som en integreret del af undervisningen. Testene udgør, som nævnt under bemærkningerne til § 1, nr. 6, en afprøvning af elevens kundskaber og færdigheder set i forhold til udvalgte trinmål inden for faget. Testene anvendes sammen med andre elementer, der afdækker udbyttet af de øvrige trinmål, som led i den løbende evaluering fremadrettet til brug i vejledningen af den enkelte elev, den videre planlægning af undervisningen og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.

Det er derfor afgørende, at skolerne kan foretage denne evaluering i tillid til, at testresultaterne ikke videregives, bortset fra, når det sker berettiget. Derved sikres det, at testene alene udgør et element i den samlede evaluering og ikke ved offentliggørelse kan danne grundlag for rangordning af de enkelte skoler. I OECD-rapporten om grundskolen i Danmark – 2004 anføres således en række uheldige erfaringer med rangordning som følge af offentliggørelse af testresultater fra test i skoleforløbet.

Disse uheldige erfaringer, skal vi sørge for ikke gentages.

Resultaterne af testene udgør således i kraft af deres karakter et internt pædagogisk arbejdsredskab, der sammen med andre dele anvendes i den løbende undervisningsproces, et værktøj, der adskiller sig fra oplysninger om afsluttende karakterer, der dækker et samlet fag. Sidstnævnte offentliggøres i medfør af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne mv.

De opgaver, der indgår i testene, herunder indholdet af opgavebanken, gøres også til fortrolige oplysninger af hensyn til at sikre, at opgaver, som indgår i opgavebanken, ikke bliver alment kendte og dermed mister deres værdi som evalueringsredskab. Selvom testbanken indeholder mange opgaver, og det ikke er de samme opgaver, som gives til eleverne, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6, vil opgavebankens størrelse og krav til genanvendelsen i nogle år kræve dette hensyn.

Der vil foreligge en krænkelse af tavshedspligten, hvis oplysninger af den nævnte karakter uberettiget videregives. Det bemærkes herved, at der vil være tale om en uberettiget videregivelse, hvis oplysningerne videregives til fx journalister. Uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysninger vil kunne straffes i medfør af straffelovens regler om tavshedspligt.

Hvordan dette skal kunne håndhæves, har vi meget svært ved at se.

Oplysninger, der vedrører de repræsentative grupper af elever, som skal forestå afprøvning af testene, jf. forslaget § 1, nr. 6, vil også være omfattet af bestemmelsen.

Til stk. 2

Frie grundskoler m.fl.

Testene vil, jf. forslaget § 55 c, blive stillet til rådighed for statsskoler, anmeldte frie grundskoler, godkendte efterskoler, godkendte husholdningsskoler, godkendte håndarbejdsskoler og ungdomsskoler. Såvel oplysninger om testresultater for egne elever som oplysninger om testopgaver vil derfor kunne videregives til disse skoler, hvis skolen ønsker at gøre brug af testene.

For så vidt angår de frie skoler og kostskoler, er disse skoler selvejende institutioner. Det fremgår af lov om friskoler og private grundskoler og lov om frie kostskoler, at forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt mv. gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de forældrevalgte eksterne tilsynsførende ved frie grundskoler. De omhandlede vil derfor være undergivet den samme tavshedspligt som nævnt i stk.1. Der vil kunne ske en berettiget videregivelse af oplysninger til

forældrene af elevens testresultater, men ikke af de opgaver der er indgået i elevens test. Der henvises til bemærkningerne til stk. 1.

Forholdet til lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v.

Ifølge § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne mv. skal kommunerne sikre, at oplysninger om gennemførte aktuelle evalueringer af kvaliteten af skolens undervisning er oplyst på en lettilgængelig måde på skolens hjemmeside på internettet.

Resultaterne af testene er ikke i denne sammenhæng at betragte som evalueringer af kvaliteten af folkeskolens undervisning, men er først og fremmest et redskab, som skal bruges internt på skolen af skolelederen og elevens lærere til den videre planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen og i skolehjemssamarbejdet. Oplysninger herom omfattes således ikke af § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne mv.

Til § 55 c

Testene vil blive stillet til rådighed for statsskoler, anmeldte frie grundskoler, godkendte efterskoler, godkendte husholdningsskoler, godkendte håndarbejdsskoler og ungdomsskoler. Med forslaget kan undervisningsministeren fastsætte regler om afviklingen af test på disse skoler, når de vælger at benytte sig af tilbuddet om at anvende folkeskolens test. Der forventes fastsat regler om, i hvilke perioder og i hvilket omfang skolerne kan anvende testene. Afviklingen vil ske efter samme retningslinjer, som fastsættes for folkeskolerne. Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 6.

Efterskolernes Lærerforening medvirker meget gerne med idéoplæg til regler om afvikling af test på efterskolerne.

Til § 2

Lov nr. 594 af 24. juni 2005 trådte i kraft den 1. oktober 2005 med virkning for optagelse, herunder skoleskift, fra skoleåret 2006/07. Denne ikrafttræden skyldes blandt andet, at det af nogle kommuner over for Undervisningsministeriet var fremhævet, at det var nødvendigt, at kommunerne fik tid til at indrette sig på den nye ordning. Efterfølgende har det vist sig, at behovet for forberedelsestid har været overvurderet, og det er fra kommunal side blevet fremhævet, at det er ønskeligt, at kommunerne kan anvende den nye ordning allerede i indeværende skoleår i forhold til elever, der starter skolen i løbet af skoleåret eller skifter skole. Ændringen tilsigter at imødekomme dette ønske i videst muligt omfang.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. januar 2006 med de undtagelser, der følger af stk. 2-5.

Til stk. 2

Undervisningsministeren bemyndiges til at sætte bestemmelsen om obligatoriske test i kraft. Det er hensigten at testen i matematik i 6. klasse, fysik/kemi i 8. klasse samt læsetesten inden for faget dansk i 8. klasse sættes i kraft i skoleåret 2005/06, og at de øvrige test sættes i kraft i skoleåret 2006/07.

Der er som, Folketingets Uddannelsesudvalg er orienteret om i brev af 30. juni 2005, iværksat et EU-udbud om fremme af evalueringskulturen i folkeskolen. Heri indgår blandt andet udarbejdelse af test. Da det er

nødvendigt at tage hensyn til uforudsete forhold i forbindelse med implementeringen og idriftsættelsen af testene, er undervisningsministeren bemyndiget til at fastsætte ikrafttrædelsen.

Til stk. 3

De obligatoriske prøver i folkeskolen får første gang virkning fra foråret 2007.

Ved lov nr. 300 af 30. april 2003 om lov om ændring af lov om folkeskolen (Om bedre indskoling og styrkelse af fagligheden i folkeskolens undervisning) blev der med virkning fra 1. august 2005 indført undervisning i biologi på 9. klassetrin. Med lovens affattelse af § 14 i folkeskoleloven blev afgangsprøven efter 9. klasse udvidet med en prøve, der var fælles for fysik/kemi og biologi.

Ved lov nr. 360 af 19. maj 2004 om ændring af lov om folkeskolen (Geografi som prøvefag, procedureregler i forbindelse med fritagelse for undervisning i kristendomskundskab mv.) blev den fælles tværfaglige afgangsprøve i fysik/kemi og biologi yderligere tilføjet faget geografi med virkning fra 1. august 2006.

Der er siden lovens vedtagelse rejst kritik af de forudsætninger, der er givet for undervisningsministerens udmøntning i en bekendtgørelse af reglerne for prøven i fysik/kemi og biologi og fra skoleåret 2006/07 endvidere for geografi. Kritikken vedrører primært den praktiske/mundtlige del af den fælles prøve i fysik/kemi og biologi og er navnlig begrundet i faglige hensyn. De forudsætninger for udmøntningen, der blev givet ved de ovenfor nævnte lovændringer, modificeres derfor, således at der i 2005/06 vil blive mulighed for, at den enkelte skole tilrettelægger og beslutter, hvordan de naturfaglige praktiske/mundtlige prøver i fysik/kemi og biologi tilrettelægges på skolen. Af hensyn til de skoler, som allerede måtte have tilrettelagt den kommende prøve, kan skolen beslutte sig til enten en prøve alene i fysik/kemi samt en prøve alene i biologi eller en prøve fælles for fysik/kemi og biologi. Eleverne vil kun kunne indstille sig til den prøve, som skolen har tilrettelagt og besluttet at gennemføre på skolen. Undervisningsministeren vil efter en vedtagelse af lovforslaget snarest ændre bekendtgørelsen om folkeskolens prøver i overensstemmelse hermed.

Dette er højest nødvendigt, idet de respektive faglærere er både vrede og frustrerede over den usikkerhed, der pt. er ift prøveafviklingen i denne fagrække.

Til stk. 4

Bestemmelsen sættes i kraft således, at kommunerne kan anvende den udvidede adgang til at henvise tosprogede elever med sprogstøttebehov til andre skoler end distriktsskolen ved optagelse, herunder skoleskift, der finder sted i indeværende skoleår efter tidspunktet for offentliggørelsen i Lovtidende. Bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog vil hurtigst muligt herefter blive ændret i overensstemmelse hermed. Der vil fortsat gælde overgangsregler for allerede optagne elever.

Til stk. 5

Bestemmelsen regulerer, at også testresultater for amtskommuner er fortrolige i medfør af forlagets § 55 b, som affattet ved denne lovs § 1 nr. 17. Dette gælder såvel i perioden frem til omlægningen til regioner som offentliggørelse af oplysningerne i perioden herefter.

sgl@bupl.dk
31-10-2005 22:55

Til Lone.basse@uvm.dk
cc aba@bupl.dk

bcc

Emne Høringsvar vedr. lovudkast om test og prøver

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Dokument-id 134.561.023

Sagsbehandler Lone Basse

Emne Høringsvar vedr. lovudkast om test og prøver

Historik Registreret den 01-11-2005 08:59:59 på sag nummer
035.121.021, og med svar løbenummer 134.561.023.

Til Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høring over udkast til lovforslag om test og prøver

BUPL har modtaget ovennævnte lovforslag og vil indledningsvist udtrykke undren over den korte svarsfrist. Det fremmer absolut ikke muligheden for grundigt at behandle udkastet. Vi vil meget gerne anmode om, at ministeriet bestræber sig på at give høringsparterne bedre tid til at udarbejde høringsvar i fremtiden.

Når det er sagt, så har vi i BUPL den helt principielle holdning, at regeringens og ministeriets testideologi for længst har taget overhånd. Der er intet i PISA som peger på, at test er vejen frem for at løse de udfordringer, som den danske folkeskole står overfor. Det blev bla. fremhævet af professor Niels Egelund på ministeriets PISA konference for nylig.

Test i skolen vil også negativt påvirke den udvikling, der er igangsat i folkeskolen med et tættere samarbejde mellem lærere og pædagoger i indskolingen i og med test drejer den samlede virksomhed i retning af et måle og veje system i stedet for et helhedssyn på børnenes udvikling, dannelse og læring.

BUPL vil derfor anbefale ministeriet at tage testdelen ud af lovforslaget.

I forhold til lovforslaget om de afsluttende prøver har BUPL den bemærkning, at vi principielt finder, at det fortsat bør være frivilligt for eleverne, om de vil indstille sig til de frivillige afgangsprøver.

Mvh

Allan Baumann
Forretningsudvalgsmedlem

Stig G Lund
Konsulent

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
att: Specialkonsulent Lone Basse
lone.basse@uvm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver)

1. november 2005
Sagsbeh: AN
Sagsnr.:
Dokument:

Børne- og undervisningsudvalget i Frederiksberg Kommune har 31. oktober 2005 behandlet det udsendte forslag.

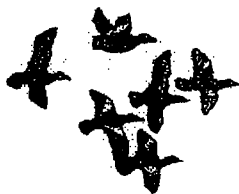
Kulturdirektoratet
Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Der er ingen bemærkning til lovudkastet, men der tages forbehold over for evt. økonomiske merudgifter.

Telefon
Telefax 38 21 00 19
kulturdirektoratet
@frederiksberg.dk

Venlig hilsen

Karen Juul Sørensen
Vicedirektør

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Undervisningsministeriet
Afdeling for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Att. specialkonsulent Lone Basse
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
lone.basse@uvm.dk

København, den 27. oktober 2005

Vedr. høring over forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Tak for den fremsendte høring.

Da forslaget omhandler specifikke forhold om evaluering og anvendelse af nationale test, som alene er gældende for folkeskolen, har Frie Grundskolers Fællesråd ingen bemærkninger.

Vi er fortsat af den opfattelse, at i det omfang en fri grundskole afholder prøver, indebærer dette, at dersom eleven vælger at indstille sig til prøve i et fag, og forudsat at skolen beslutter at afholde prøver i faget, er skolen forpligtet til at sikre at eleven har fulgt undervisningen i det pågældende fag.

Med venlig hilsen

Per Kristensen, formand

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Modtaget i Undervisningsministeriet

- 2 NOV. 2005

Sagsnr.: .....

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 1. nov. 2005

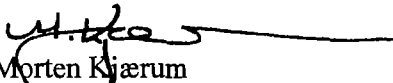
J.NR. 540.80/9765

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale tests som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Ved skrivelse af 17. oktober 2005 fremsendte Undervisningsministeriet ovennævnte til Institut for Menneskerettigheder med anmodning om evt. bemærkninger hertil.

Instituttet har ingen bemærkninger af menneskeretlig art til udkastet, som det foreligger.

Med venlig hilsen

Morten Kjærum
Direktør

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Undervisningsministeriet har i brev af 17. oktober 2005 anmodet KL om høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.). Eventuelle bemærkninger til lovforslaget skal være Undervisningsministeriet i hænde senest den 31. oktober 2005.

DUT

KL har noteret sig, at der i det fremsendte materiale om forslag til lovændringer intet står om de økonomiske og administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner. KL skal derfor indledningsvis slå fast, at der tages forbehold for enhver form for merudgift, der vil være i forbindelse med den kommunale udmøntning af ændringsforslagene.

KL's bemærkninger til ændringsforslaget

KL har følgende bemærkninger til ændringsforslagene. De centrerer sig om de to hovedtemaer: obligatoriske, nationale test og obligatoriske afgangsprøver, herunder lodtrækning om prøvefag.

Obligatoriske nationale test

Lovændringen præciserer, at den løbende evaluering skal inddrage de bindende trin- og slutmål for fagene. KL har specifikt ingen bemærkninger hertil, men støtter til fulde intentionen om større faglighed i folkeskolen.

Der indføres obligatoriske test i

- Dansk (med fokus på læsning) i 2., 4., 6. og 8. klasse
- Matematik i 3. og 6. klasse
- Engelsk i 7. klasse
- Naturfagene (fysik/kemi, biologi og geografi) i 8. klasse.

Den 28. oktober 2005

Ref DOM
dom@kl.dk
Dir 3370 3165

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/4

Styrkelse af den løbende interne evaluering

KL er generelt positiv over for indførelsen af nationale, obligatoriske test, så længe testene gennemføres i et læringsperspektiv. Derfor noterer KL sig med tilfredshed, at der i bemærkningerne til ændringsforslaget tydeligt markeres, at de nationale, obligatoriske test er et pædagogisk værktøj, og at hensigten med lovforslaget er at fremme evalueringskulturen i folkeskolen, herunder ikke mindst at styrke den løbende interne evaluering.

KL finder det ligeledes tilfredsstillende, at det i bemærkningerne fremhæves, at de nationale, obligatoriske test skal anvendes fremadrettet i samklang med resultater fra andre evalueringsformer og -metoder. KL understøtter, at testene skal bruges i den videre planlægning af undervisningen, i vejledningen af den enkelte elev og i underretningen af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.

En nuanceret og lokalt forankret evalueringskultur

KL ser de obligatoriske, nationale test som et delelement i en dansk evalueringskultur. KL er modstander af en centralt initieret testkultur. KL ønsker en nuanceret og lokalt forankret evalueringskultur, som inspirerer skolens parter til at gå nye veje i undervisningen med fokus på børnenes udbytte heraf. Erfaringer fra udlandet viser, at frihed og autonomi på det decentrale niveau inden for centrale rammer fremmer kvalitet i skolers præstationer.

Evalueringskultur skal fremme motivation og selvværd

KL anser det for afgørende, at testene fremmer en reflekterende evalueringskultur i skolen, at de fremmer de professionelle opmærksomhed overfor, hvad der virker, at de fremmer god effektiv praksis samt giver motivation og nye ideer. For KL er det således grundlæggende, at evalueringskulturen fremmer såvel børn og unges som ledere og læreres motivation og selvværd.

Gode evalueringsvaner

For KL er det afgørende, at evalueringskulturen i en dansk skole baserer sig på processer, hvor hensigtsmæssige – gerne evidensbaserede - evalueringsvaner indlejres i skolen og i undervisningen som målrettede, meningsfyldte rutiner med henblik på forbedring af børnene og de unges udbytte. Resultaterne af de nationale test skal derfor bruges formativt i lærernes opfølgning, og ikke kun anvendes for at se, hvordan det enkelte barn scorer i forhold til andre. Det er således vigtigt, at de nationale, obligatoriske test er af en sådan karakter, at de kan danne grundlag for relevant pædagogisk intervention.

Det adaptive aspekt

KL lægger stor vægt på, at de nationale test er adaptive. Uden at bruge unødigt tid sikrer det adaptive en langt mere relevant, dækkende og brugbar evaluering af elevens færdigheder, kundskaber og viden. For KL er det vigtigt, at ingen børn møder alvorlige nederlag og mister motivation i forbindelse med udfyldelsen af test. KL finder det ligeledes vigtigt, at det faglige materiale i opgavebanken vedligeholdes og udbygges, så elever og lærere oplever testopgaverne som meningsfulde og relevante.

Tavshedspligt

KL finder det afgørende vigtigt, at resultaterne af testene er omgærdet af tavshedspligt. Fra udlandet er der mange erfaringer med særdeles negativ effekt af offentlig rangordning af skolers resultater.

Vedr. andre skoleformer

KL finder, at der eksisterer ulige vilkår, når andre skoleformer, herunder frie grundskoler som i vid udstrækning finansieres af det offentlige, ikke obligatorisk skal anvende de nationale test. Det er jo som bekendt sådan, at disse skoler er underlagt kravet om, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Obligatoriske afgangsprøver

Der bruges allerede i dag mange ressourcer på folkeskolens afgangsprøver. KL finder det ikke entydigt synliggjort, at effekten af prøverne balancerer indsatsen.

Spørgsmålet er, om kvaliteten i skolen kan øges ved, at prøve-ressourcerne blev allokert til en markant styrkelse af den løbende interne evaluering op gennem hele skoleforløbet? I Finland har man fx ingen afgangsprøver, men der hersker en stærk evalueringskultur i den daglige undervisning med gode faglige resultater.

I relation til de obligatoriske afgangsprøver henvises der til de indledende bemærkninger om forbehold over for økonomiske konsekvenser i forbindelse med den kommunale udmøntning heraf.

Afgangsprøver gennem lodtrækning

Ændringsforslagene i forbindelse med afgangsprøver gennem lodtrækning efterlader mange uafklarede spørgsmål, ikke mindst af administrativ karakter:

- Hvordan skal lodtrækningen foregå?
- Vil den være på klasse- eller kommuneniveau eller på landsplan?

- Hvilke konsekvenser vil det få for kommunernes og skolernes forberedelse, planlægning og gennemførelse af prøverne, når disse først er kendte gennem lodtrækning kort før afholdelsen?
- Hvilke prøveformer skal anvendes?
- Hvordan er balancen mellem mundtlighed og skriftlighed ved udtrækning af prøvfag – også set i relation til formuleringerne i fælles mål for de konkrete fag? Nogle fag er udprægede dialogfag, fx kristendom – stiller det krav om en mundtlig prøve eller....?
- Hvor forestiller man sig ressourcerne til prøverne hentet fra? Hvordan er forholdet eksempelvis mellem projektopgave, historieprøve og det tildelte timetal til faget (30 timer i 9. klasse)? – vil der overhovedet være tid til både at undervise i historie, lave projektopgave (hvor historiefaget udgør en væsentlig del) og tillige afholde prøve i historie, hvis det bliver trukket ud som prøvfag?

Også i forbindelse med prøverne omfattet af lodtrækning tager KL forbehold over for økonomiske konsekvenser af lovændringerne jf. de indledende bemærkninger herom.

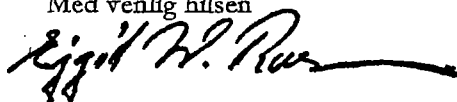
Afslutning

Som repræsentant for skoleejerne er KL særdeles ambitiøs med at understøtte kommunerne i deres udmøntning af ansvaret for folkeskolens undervisning. Derfor arbejder KL også særdeles aktivt med at fremme evalueringskulturen på skoler og i kommuner, som det bl.a. blev anbefalet af OECD-rapporten 2004 om folkeskolens styrker og svagheder.

Men ansvaret for kvaliteten og effekten af undervisningen indebærer også en beskyttelse af den forskellighed, som er nødvendig, når undervisningen skal være meningsfuld for netop de børn, der lever og vokser op omkring den lokale folkeskole.

KL ser derfor med stor bekymring på den stigende centralisering af styringen af folkeskolens indhold, som uvægerlig indebærer standardisering. En central standardisering kan netop ikke rumme den forskellighed, der som nævnt ovenfor både er nødvendig og ønskværdig i forbindelse med undervisningen i folkeskolen. Derfor fastholder KL, at folkeskolen udvikler sig bedst i lokale hænder.

Med venlig hilsen

Ejgil W. Rasmussen

Peter Gorm Hansen

JK

31.09-20050003-3

Fejl! Ukendt argument for parameter.

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Sendt som e.mail: Lone.basse@uvm.dk

Att. Specialkonsulent Lone Basse

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

Undervisningsministeriet har bedt LVU kommentere udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

LVU har ingen principielle bemærkninger til udkastet. Med henvisning til, at en del af heltidsundervisningens elever er fagligt-/socialt svagt funderede unge, forudsætter vi dog, at udkastet til forslag til lov ikke gælder eller får konsekvenser for den kommunale ungdomsskoles heltidselever på folkeskolens 9. klassetrin.

Med venlig hilsen

Tina Bøgehave Christiansen
Næstformand

"Bo Dyregaard" <bo@lus.dk>

31-10-2005 14:24

Til <Lone.Basse@uvm.dk>

cc

bcc

Emne VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering mv.) /

Sagsnummer 035.121.021

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Svar løbenummer

Sagsbehandler Lone Basse

Emne VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering mv.) /

Sagsnummer 035.121.021

Med henvisning til ministeriets skrivelse af 17. ds. skal det hermed meddeles, at LU-Landsforeningen af Ungdomsskoleledere ikke har bemærkninger til lovudkastet, idet det dog forudsættes, at lovudkastet ikke omfatter eller i øvrigt får konsekvenser for den kommunale ungdomsskoles heltidselever på folkeskolens 9. klassetrin, jf. § 4 i ministeriets bek. 913

af 3. oktober 2000.

Med venlig hilsen

Bo M. Dyregaard

--

No virus found in this outgoing message.

Checked by AVG Free Edition.

Version: 7.1.362 / Virus Database: 267.12.6/151 - Release Date: 28-10-2005

"Poul Krogstrup"
<POKR@DLF.ORG>
31-10-2005 11:24

Til <lone.basse@uvm.dk>
cc
bcc
Emne Høringssvar
Journalisering af indgående post
Sagsnummer 035.121.021
Sagstitel
Svar løbenummer
Sagsbehandler Lone Basse
Emne Høringssvar

København, den 31. oktober 2005

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

Lederforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående udkast. Lederforeningen tager de ændrede bestemmelser om evaluering, nationale test og obligatoriske prøver mv. til efterretning. I forbindelse med den praktiske tilrettelæggelse af prøveafviklingen, henstiller Lederforeningen, at der tages højde for det øgede antal prøvfag - i særlig grad på 10. klassetrin.

Med venlig hilsen

Jens Færk
Formand

Med venlig hilsen

Poul Krogstrup
Sekretariatsleder
Lederforeningen
Vandkunsten 3
1467 København K
3314 2616
pokr@dlf.org

Rådet for Etniske Minoriteter

Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
E-mail: Lone.basse@uvm.dk

Dato: 28. oktober 2005
Kontor: Sekretariatet
J.nr.: 2005/5020-185
Sagsbeh.: PSK
Fil-navn: REM/Høring/UVM_ændring af folkeskoleloven

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Rådet for Etniske Minoriteter takker for lejligheden til at fremkomme med bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.).

Rådet for Etniske Minoriteter hilser forslaget om styrket evaluering til at forbedre det faglige niveau i folkeskolen velkomment.

Rådet for Etniske Minoriteter mener, at det er positivt, at man ønsker at folkeskolen skal blive bedre til at følge med i, hvordan den enkelte elev klarer sig. Rådet mener, at det er vigtigt at folkeskolen er rummelig, således at der bliver taget højde for den enkelte elevs behov og forudsætninger og at undervisningen endvidere tilrettelægges efter den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Rådet håber, at der ved en eventuel vedtagelse af lovforslaget om ændring af lov om folkeskolen, herunder styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøve mv., skabes bedre vilkår for tosprogede elever i folkeskolen, ved at der fokuseres mere på og tages mere udgangspunkt i den enkelte elevs behov og forudsætninger. Herunder især elever som har et andet modersmål end dansk, og som derfor kan have sværere ved at følge med i undervisningen på grund af sproglige vanskeligheder. Rådet mener, at det er vigtigt, at folkeskolen bliver bedre til at tage hånd om elever med særlige behov, herunder tosprogede elever, således at alle elever sikres de bedste muligheder for opnåelse af en god og solid uddannelsesbaggrund.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det dog beklageligt, at det foreslås, at der indføres obligatorisk afgangsprøve ved afslutningen af undervisningen i 9. klasse i kristendom. Rådet mener, at faget, ved indførelse af en afsluttende afgangsprøve, opnår højere status. Rådet mener ikke, at faget i kristendoms-

Sekretariatet for Rådet for Etniske Minoriteter

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

Telefon +45 3392 2790
Telefax +45 3311 1239

E-mail: rem@inm.dk
www.rem.dk

kundskab bør have samme høje status som de fag, der på nuværende tidspunkt har obligatorisk afgangsprøve, samt fagene: historie og samfundsfag, som også er omfattet af det nye lovforslag. Rådet mener, at faget kristendomskundskab bør have samme status som valgfag i folkeskolen, så længe faget ikke vægter undervisning i alle religioner lige.

Med venlig hilsen

Sükrü Ertosun

På vegne af Rådet for Etniske Minoriteter

28. oktober 2005

Undervisningsministeriet
Afd. for Grundskolen og Folkeoplysning
Kontoret for fagenes indhold og mål
Frederiksholms Kanal 26
1220 Kbh. K

SOS05/2402

Vedr. j. nr. 035.121.021

Hermed fremsendes Skole og Samfunds bemærkninger til "Udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)."

I Skole og Samfund støtter vi indførelsen af obligatoriske tests, der anvendes som et pædagogisk værktøj i undervisningen. Vi finder det vigtigt, at folkeskolen bliver bedre til at bedømme virkningen af de anvendte undervisningsmetoder på den enkelte elev, således at skolen kan leve op til kravet om tilpasning af undervisningen til den enkelte elevs forudsætninger.

Vi hilser det endvidere med glæde, at lovforslaget i henhold til § 13, stk. 1 forpligter skolerne til skriftligt at underrette forældrene om resultaterne af de gennemførte test. Det er af stor vigtighed at give forældrene et mere præcist billede af elevens standpunkt og at medinddrage forældrene i løsningen af elevens eventuelle faglige problemer.

Den internationale forskning viser med en meget stor grad af sikkerhed, at forholdene i elevens hjemmemiljø er af afgørende betydning for læringsresultaterne. Den viser også, at forældrenes indsats er en vigtig parameter, når det gælder om at rette op på eventuelle faglige vanskeligheder. Af bemærkningerne til § 1, nr. 6 fremgår det, at ét af målene med indførelsen af obligatoriske tests er at styrke forudsætningerne for tilrettelæggelsen af et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt. Denne pointe bør understreges kraftigere i bemærkningerne til lovforslaget, idet det er vigtigt over for skolen at understrege betydningen af en aktiv inddragelse af forældrene i opfølgningen på de enkelte tests.

Skole og Samfund hilser med tilfredshed, at testresultaterne ikke er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen. En ranking af skoler eller klasser som følge af testresultaterne vil ikke have nogen positiv effekt og vil modvirke anvendelsen af testene som pædagogiske arbejdsredskaber.

Gl. Kongevej 140A
1850 Frederiksberg C

Tlf. 3326 1721
Fax 3326 1722

www.skole-samfund.dk
post@skole-samfund.dk

Testresultaterne vil blive et meget vigtigt redskab for skolebestyrelserne i arbejdet med at opfylde deres tilsynsforpligtelse over for skolerne. Adgangen til aggregerede testresultater på skole-, afdelings- og klasseniveau vil give skolebestyrelsen et mere præcist billede af, hvor på skolen der findes faglige problemer, således at skolebestyrelsen kan diskutere med skolens leder, hvorledes der kan sættes ind over for disse problemer.

Det angives i bemærkningerne til § 1, nr. 17, at der berettiget vil kunne videregives testresultater til bl.a. medlemmer af skolebestyrelsen. Det bør imidlertid klart fremgå af bemærkningerne til lovtæksten, at skolebestyrelsen skal have adgang til testresultater på det aggregerede niveau den ønsker. Såfremt dette ikke klart kommer til at fremgå af loven kan det befrygtes, at nogle skoleledere vil nægte at udlevere resultaterne af tests på fx klasseniveau under henvisning til kravet om fortrolighed.

En sådan klar bestemmelse kan evt. i stedet indskrives i den vejledning til de enkelte tests, som vi formoder vil blive udarbejdet i forbindelse med offentliggørelsen af testene.

Med venlig hilsen

Niels-Christian Andersen
Sekretariatschef

Direkte telefon: 3386 0202
Email: nca@skole-samfund.dk

"Ejnar Bo Petersen"
<ebp@us-centret.dk>

31-10-2005 12:31

Til <Lone.Basse@uvm.dk>

cc

bcc

Emne Høringssvar - deres j.nr. 035.121.021

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Dokument-id 132.341.023

Sagsbehandler Lone Basse

Emne Høringssvar - deres j.nr. 035.121.021

Historik Registreret den 31-10-2005 12:38:01 på sag nummer 035.121.021, og med svar løbenummer 132.341.023.

Høringssvar over udkast til forslag om ændring af lov folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver)

Deres sag. nr. 035.121.021

I henhold til Deres brev af 17. oktober 2005 skal US-centret - Ungdomsskolernes udviklingscenter - der er landsdækkende talerør for Danmarks Kommunale Ungdomsskoler udtale følgende:

Ungdomsskolen - som skoleform - støtter principielt helt op om målsætningen med løbende at evaluere elevernes udbytte af undervisningen både på det faglige, sociale og personlige plan. Vi hilser velkommen, at der planlægges at arbejde med adaptive tests, der rettes ind efter en enkelte unges niveau. Det vil gøre test mere brugbare i de af ungdomsskolens virksomhedsområder, hvor unge med særlige udfordringer og behov findes. Her tænkes især på heltidsundervisning (efter folkeskolelovens §33,3 - undervisningen her er ikke underlagt folkeskolens krav om opdeling i klassetrin og fagrække) samt på ungdomsskolens mages integrationstiltag, der mange gange arbejder hen imod dele af FSA.

Det er imidlertid vores holdning, at netop fordi ungdomsskolens elevgruppe i visse sammenhænge har en særlig baggrund, så vil det kunne være hensigtsmæssigt ud fra disse elevers forudsætninger, om testkravet gøres fleksibelt og evt. frivilligt i visse af ungdomsskolens undervisningssammenhænge.

Vi har med tilfredshed noteret at kommunalbestyrelsen pålægges at fremskaffe computerkapacitet til at gennemføre sådanne tests, idet vi forudsætter at forpligtelsen også gælder de kommunale ungdomsskoler, i det omfang de skal gennemføre disse test.

I forslaget §14 lægges der op til 7 obligatoriske afgangsprøver for elever som afslutning på 9. klassetrin. Selv om ungdomsskolens heltidsundervisning ikke er underlagt kravet om klassetrin og fagrække - vil forslaget, som det ser ud nu, umiddelbart få den konsekvens, at det også gælder for dette område. Kun et fåtal af de elever, som folkeskolen har givet op overfor, og som får opfyldt de sidste år af undervisningspligten heltidsundervisnings rammer, vil kunne klare så mange prøver. Derfor vil det være ønskeligt, om områder med særligt

udsatte unge som fx ungdomsskolens heltidsundervisning og integrationsprojekter kunne omfattes af en generel fritagelse, som der lægges op til i paragraffens stk. 4.

I forslaget § 13, stk. 1, indføres et krav om, at forældre skriftligt orienteres om de løbende testresultater. Det er ungdomsskolens erfaring, at skriftlig underretning gerne skal suppleres af en mundtlig gennemgang for at undgå misforståelser over for ressourcetsvage forældre, som det ofte er tilfældet for unge i heltidsundervisningen og i integrationsprojekter. Det vil kræve ekstra ressourcer i skoleformer med netop denne elev- og forældreprofil, hvorfor det er ønskeligt med en dispensationsmulighed, således at underretningskravet kan indeholdes i det eksisterende skole-hjem-samarbejde.

Venlig hilsen

Ejnar Bo Pedersen
Centerleder
US- centret
Tlf. 66 149 149 / Direkte tlf. 6547 2194
Mobil: 2178 0549
Email: ebp@us-centret.dk

JJ
J

Undervisningsministeriet Folkeoplysningsaf-
delingen
Frederiksholms Kanal 25 D
1220 København K

31. oktober 2005

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Datatilsynet har modtaget Undervisningsministeriets e-post af 17. oktober 2005 vedhæftet forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

CVR-nr. 11-88-37-29

Det fremsendte lovforslag giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling.

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Med venlig hilsen

J.nr. 2005-112-0250
Sagsbehandler
Mia Staal Klintrup
Direkte 3319 3226

Lena Andersen
Kontorchef

"Anne Sofie
Aggerbeck-Lauritzen (KS)"
<asl@ks.dk>

21-10-2005 14:56

Til <lone.basse@uvm.dk>

cc

bcc

Emne Vedr. høring af udkast til forslag til lov om ændring af
lov om folkeskolen

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Dokument-id 112.081.023

Sagsbehandler Lone Basse

Emne Vedr. høring af udkast til forslag til lov om ændring af
lov om folkeskolen

Historik Registreret den 21-10-2005 15:17:53 på sag nummer
035.121.021, og med svar løbenummer 112.081.023.

Konkurrencestyrelsen skal hermed meddele, at styrelsen ingen bemærkninger har til det i høring udsendte udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.).

Med venlig hilsen

Anne Sofie Aggerbeck-Lauritzen
Fuldmægtig

Konkurrencestyrelsen
ÅrNyrøpvej 30
1780 København V
E-mail: asl@ks.dk
Tlf. dir.: 72 26 81 82

"Birgit Hougaard Poulsen"
<bhp@su.dk>

30-10-2005 18:01

Til <Lone.Basse@uvm.dk>

cc "Peter Nielsen" <pn@su.dk>, "Tove Witt" <tw@su.dk>,
"Gerd Kelstrup" <gk@su.dk>, "Pia Blaabjerg
Andersen" <pba@su.dk>, "Ruth Jensen" <rj@su.dk>.

bcc

Emne Sags nr. 035.121.021, Høring over udkast til lovforslag
om ændring af folkeskoleloven
Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Svar løbenummer

Sagsbehandler Lone Basse

Emne Sags nr. 035.121.021, Høring over udkast til lovforslag
om ændring af folkeskoleloven

Kære Lone Basse

Undervisningsministeriet har den 17. oktober 2005 sendt ovennævnte udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.) i høring.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Birgit Hougaard Poulsen

Birgit Hougaard Poulsen

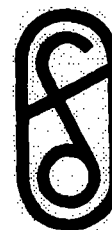
Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, SU-kontoret

Direkte tf.: 3326 8554

E-mail: bhp@su.dk

Danmarks Fysik- og Kemilærerforening

Landsformand
Gitte Bailey Hass
Telefon 29 80 65 06
E-mail: gitte.hass@skolekom.dk

Til undervisningsministeriet.

Høringsvar vedr. lovforslag af 17. oktober 2005:
Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen

Det er med tilfredshed vi konstaterer, at fysik/kemi atter får en ren fagprøve i stedet for Naturfagsprøven.

Dog bekymrer det os, at der i lovforslaget er fravigelser fra den tekst, som stod i ”Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven”. Heri er folkeskolens obligatoriske prøve i fysik/kemi beskrevet som mundtlig. I det nye lovforslags §14 siges intet om, hvorvidt fysik/kemis obligatoriske prøve er mundtlig eller skriftlig.

Vi har i DFKF flg ønsker mht den obligatoriske afgangsprøve i fysik/kemi:

1. At afgangsprøven i fysik/kemi beskrives som praktisk/ mundtlig, så eleven også bedømmes på laboratoriefærdigheder. Det praktiske arbejde er en stor del af det faglige arbejde i fysik/kemi-undervisningen, og vi ønsker ikke denne del af faget nedprioriteret.
2. At afgangsprøven i fysik/kemi fortsat bliver baseret på spørgsmål, der stilles ud fra de i klassen gennemarbejdede emner.
3. Hvis regeringen fortsat ønsker centralt stillede, skriftlige prøver, så lad disse prøver være et supplement til den praktisk/mundtlige prøve, istedet for at erstatte den.
4. At eleverne får mulighed for at vælge at samarbejde til afgangsprøven. Flere af fagets forsøg og eksperimenter kan ikke udføres af en enkelt person. Naturligvis bedømmes eleverne individuelt.

Med venlig hilsen

Gitte Bailey Hass
Landsformand for Danmarks Fysik- og Kemilærerforening.

NOTAT

Høringssvar vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

28. oktober 2005

Finansrådet bakker op om det brede forlig om at indføre nationale test i folkeskolen.

Kontakt Lasse Dahlberg
Direkte 3370 1140
lda@finansraadet.dk

Der er alt for mange, der ikke får en uddannelse i Danmark. Alt for mange, der kan alt for lidt, når de forlader folkeskolen. Og det med afsæt i en af de dyreste folkeskoler i verden.

Journalnr. 811/01
Dok. nr. 133732-v1

Det skal der samles op på. Eleverne skal være dygtige, omstillingsparate og gearede til videns- og servicesamfundet, når de forlader folkeskolen. Det er nødvendigt for at den finansielle sektor og andre videnstunge erhverv fortsat kan konkurrere og bidrage til væksten i samfundet.

Ét fornuftigt værktøj blandt mange er test. Hvis de bruges intelligent som pædagogisk værktøj til at skabe udvikling for den enkelte elev.

Det er derfor Finansrådets opfattelse, at test kan bruges som navigationsværktøj i indsatsen for at styrke folkeskolen.

PRESSEMEDDELELSE

Fremskridt for folkeskolen

Test kan bruges som navigationsværktøj i indsatsen for at styrke folkeskolen. Med det nye forlig om nationale test har man valgt intelligent udvikling frem for samlebandstest. Derfor bakker Finansrådet op om det brede forlig om at styrke evalueringskulturen i folkeskolen med nationale test.

De fleste folkeskolelærere er dygtige og omsorgsfulde. De gør hver dag en stor og vigtig indsats for at give kommende generationer de bedste muligheder for at udvikle sig godt og klare sig i fremtidens samfund.

Desværre er der alt for mange, der ikke får en uddannelse i Danmark. Alt for mange, der kan alt for lidt, når de forlader folkeskolen. Og det med afsæt i en af de dyreste folkeskoler i verden.

Det skal der samles op på. Eleverne skal være dygtige, omstillingsparate og gearede til videns- og servicesamfundet, når de forlader folkeskolen. Det er nødvendigt for at den finansielle sektor og andre videnstunge erhverv fortsat kan konkurrere og bidrage til væksten i samfundet.

Ét fornuftigt værktøj blandt mange er test. Hvis de bruges intelligent som pædagogisk værktøj til at skabe udvikling for den enkelte elev.

Det brede forlig om nationale test giver et fælles værktøj til at gribe ind i tide og arbejde på at styrke de fundamentale faglige kompetencer. Her udfordres den enkelte elev på hans eller hendes niveau og giver dermed eleven, forældrene og lærerne en hjælp til at nå så langt som muligt med afsæt i den enkeltes styrker og svagheder.

Det står ikke i modsætning til at sikre trivsel og de øvrige værdier i den danske folkeskole. Tværtimod er en stærk faglighed forudsætningen for at vi som samfund og den enkelte elev som individ, får de bedst mulige udviklingsbetingelser. Derfor er en højere faglighed en forudsætning for de øvrige værdier i folkeskolen. Og det giver den enkelte elev de værktøjer, der gør det muligt at navigere i en globaliseret fremtid med mange krav.

Derfor bakker Finansrådet op om det brede forlig om at indføre nationale test i folkeskolen.

Yderligere information om denne pressemeddelelse kan fås hos uddannelseschef Knud Henning Andersen, tlf. 3370 1138/ mobil 2725 9138 eller uddannelseskonsulent Lasse Dahlberg, tlf. 3370 1140/ mobil. 2629 8921.

23. september 2005

Finansrådets Hus
Amallegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Journalnr. 811/01
Dok. nr. 131526-v2

"Hjem Kundskab"
<Hjem.Kundskab@skolekom.d
>

24-10-2005 21:28

Til Lone.basse@uvm.dk

cc

bcc

Emne høringssvar lovforslag

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Svar løbenummer

Sagsbehandler Lone Basse

Emne høringssvar lovforslag

Undervisningsministeriets udkast til lovforslag vedr. styrket evaluering, test og afgangsprøver i folkeskolen.

Fra hjemkundskabslærerforeningen har vi ingen kommentarer til lovforslaget vedrørende faget hjemkundskab.

Det bliver præciseret, at eleven kan gå til prøve ved afslutningen af 8. klasse, hvis eleven har fulgt undervisningen i et omfang som skolelederen skønner forsvarligt, således at prøvekravene kan opfyldes.

I den forbindelse vil vi høre om prøvebekendtgørelsen for hjemkundskab er færdigudformet, så den er i overensstemmelse med Fælles Mål?

Med venlig hilsen

Ulla Hedegaard
Hjemkundskabslærerforeningen

"Christiane Hach"
<chha@cvufyn.dk>

29-10-2005 19:33

Til lone.basse@uvm.dk

cc

bcc

Emne pressemeddelse seminariernes tysklærerforening

Journalisering af indgående post

Sagsnummer 035.121.021

Sagstitel

Svar løbenummer

Sagsbehandler Lone Basse

Emne pressemeddelse seminariernes tysklærerforening

Pressemeddelse vedr. seneste aftale mellem regeringen, Socealdemokraerne
og Dansk Folkeparti
pva Seminariernes Tysklærerforening

formand Christiane Hach
Egense Bygade 7, 5450 Otterup
e-mail: chha@cvufyn.dk
Tlf.: 64 82 17 99

PRESSEMEDDELELSE verdens bedste folkeskole.doc

PRESSEMEDDELELSE fra SEMINARIERNES TYSKLÆRERFORENING

Verdens bedste folkeskole uden sproglig mangfoldighed?

Seminariernes tysklærerforening er dybt betænkelig ved undervisningsministerens seneste forslag om ændring af folkeskoleloven.

Vi hilser det velkomment, at Undervisningsministeriet ønsker at satse på en styrkelse af engelskfaget. Men vi står uforstående over for forringelsen af vilkårene for 2. fremmedsprog, som bl.a. giver sig udslag i, at tysk fremover ikke er blandt de obligatoriske fag ved folkeskolens afsluttede prøver. Er Undervisningsministeriet ikke interesseret i at mobilisere befolkningens sproglige ressourcer, fastholde dem og videreudvikle dem?

Aftalen mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti står i skærende modsætning til Europarådets og EU's beslutning om sproglig mangfoldighed, som bl.a. indbefatter udviklingen af europæiske borgers færdigheder indenfor mindst to sprog udover modersmålet. Netop igennem sprog, kulturmøder og direkte kontakter kan man fremme respekt for identiteter og kulturel forskellighed.

Det er almindeligt kendt at, den globale diskurs er mangesproget. Det undrer os derfor, at der er så ringe politisk interesse i at udfordre den engelsksprogede dominans i det offentlige og private rum?

Seminariernes tysklærerforening ønsker med denne tilkendegivelse at pege på, at en nedprioritering af tyskfaget vil forringe

- fremmedsprogenes dannelsesmæssige funktion, som hidtil har været et fornemt formål for både folkeskolen og læreruddannelsen
- den enkelte borgers handlemuligheder og selvbestemmelse
- mulighederne for at opfylde internationale mål for sproglig og interkulturel kompetence

På denne baggrund opfordrer vi undervisningsminister Bertel Haarder og de øvrige politisk ansvarlige til ikke blot at bevare tyskfagets status i Folkeskolen, men også at give faget vækstbetingelser i respekt for de nyeste forskningsresultater inden for sprogtilegnelse og kulturformidling.

Seminariernes Tysklærerforening opfordrer derfor til, at vores henvendelse bliver taget alvorligt i forbindelse med drøftelsen af høringsrunden og det videre arbejde med ændringerne i folkeskoleloven.

På vegne af Seminariernes Tysklærerforening,

Christiane Hach
Formand

Sproglærerforeningen

Førmand
Ingrid Stuart
Østervang 30
4000 Roskilde

tel. + 45 46 36 07 18 fax + 45 46 32 05 18 e-mail: ingrid.stuart@skolekom.dk

Høringsvar fra Danmarks Sproglærerforening.

Vi finder det på høje tid, at der bliver iværksat en styrkelse af fremmedsprog i folkeskolen og i det videre uddannelsesforløb.

Ved tidligere lejligheder har vi fået politisk tilbagemelding om, at når først IT og dernæst naturfagene var blevet tilgodeset økonomisk og lovmæssigt, ja - så stod en opgradering af fremmedsprogene som en selvfølge på dagsordenen.

Vi er vidende om, at undervisningsministeren i forbindelse med forespørgsel i forsommeren 2005 vedr. tyskfagets vigende status har udtalt, at det skulle der ses nærmere på.

Seneste udmelding – revision af folkeskoleloven – tyder imidlertid *ikke* på, at hverken tysk, fransk eller engelsk eller øvrige fremmedsprog har været med i politiske overvejelser med henblik på styrkelse.

Så når ministeren som svar på pressemeddelelsen udtaler til mediernes at fremmedsprog skal styrkes er der *ikke* spor af det i lovforslaget.

Undervisningsminister Bertel Haarder har endvidere udtalt til pressen at han ser sproglærernes udspil som et ønske om, at de foretrækker skriftlige prøver frem for mundtlige, og det hilser han meget velkomment.

Dén tolkning må stå for ministerens egen regning og bunde i ren økonomisk tænkning.

Undervisningsministeriet har i årevis iværksat udviklingsarbejder med henblik på udmøntning i en skriftlig afgangsprøve i fremmedsprog efter 9. klasse.

Derfor har sproglærere ventet i mange år på et sådant udspil.

Sproglærerforeningens bekymring går derfor på, at der iflg. lovforslaget *alene* er tale om en *mundtlig* afgangsprøve i engelsk efter 9. klasse.

Vi *ønsker både* en mundtlig *og* en skriftlig afgangsprøve i samtlige fremmedsprog efter 9. klasse.

Sproglærerforeningen kan *ikke* forestille sig udelukkende skriftlige afgangsprøver i fremmedsprog (men det kan ministeren åbenbart).

Fremmedsprog (i lighed med faget dansk) handler i høj grad om kommunikation mellem mennesker. Iflg. de nationale trinmål skal eleven bl.a. måles på sine kompetencer i en *samtale* !

Iflg. forslaget om ændring af lov om folkeskolen vil der fx. i faget kemi/fysik være en obligatorisk test i 8.klasse + en mundtlig, obligatorisk afgangsprøve i 9. klasse + en lodtrækningsafgangsprøve hvor fysik/kemi deltager i den naturfaglige blok.

Vi må formode, at eleverne har haft i alt 6-7 ugentlige timer i faget i deres skoleforløb 7.-9.klasse.

Til sammenligning – og Sproglærerforeningens ærinde her – har eleverne 12-13 ugentlige timer i deres 2. fremmedsprog 6.-9. klasse (og langt de fleste elever tager i dag imod tilbuddet om 2. fremmedsprog). Afslutningsvist *kan* de være så heldige, at deres opnåede kompetencer bliver afprøvet i 9. klasse *hvis* fagene fransk/tysk bliver udtrukket i lodtrækningen!

Sproglærerforeningen

Formand
Ingrid Stuart
Østervang 30
4000 Roskilde

tel. + 45 46 36 07 18 fax + 45 46 32 05 18 e-mail: ingrid.stuart@skolekom.dk

høringssvar fortsat ...

Iflg. "Bemærkninger til lovforslaget" vil prøverne i lodtrækningsfagene være mundtlige *eller* skriftlige og undervisningsministeren vil – som i dag – være bemyndiget til at fastsætte nærmere regler herom.

Jævnfør undervisningsminister Bertel Haarders udtalelse til pressen om, at skriftlige prøver er sød musik i hans ører, ja, så kan Sproglærerforeningen med god ret frygte, at 2. fremmedsprog udelukkende vil blive afsluttet med en *skriftlig* prøve (hvis 2.fremmedsprog tysk/fransk vinder i lodtrækningen og det gør de næppe hvert år ...).

Set med sproglærerøjne finder ministeren det vigtigere, at alle elever i den danske folkeskole afprøves i de fysiske love og de kemiske formler (hvornår er det nu lige, at eleverne får brug for dette i ude-i-det-virkelige-liv?), end at de får lov til at vise deres erhvervede kompetencer i deres 2. fremmedsprog (og hvad med det 3. fremmedsprog?). Ingen elever i dagens folkeskole er det allermindste i tvivl om, at de i stigende grad kan og vil drage nytte af fremmedsprog som *brugssprog!*

Danmarks Sproglærerforening mener ikke, at fagenes status alene er målelige i henhold til antallet af test og prøver, men da ministeren mener at fagligheden styrkes via disse "instrumenter" finder vi det højst besynderligt at tale om at "Haarder vil styrke fremmedsprog i folkeskolen" med baggrund i ovenstående.

Danmarks Sproglærerforening kan herefter håbe på at ministerens udmelding om "Mere tysk og fransk i folkeskolen", skal tolkes som lovmæssig tildeling af flere timer og dermed flere økonomiske ressourcer til fremmedsprog i skoleforløbet.

Vi kan gisne om obligatorisk tidligere start på engelsk og dermed også på 2. fremmedsprog og gerne senere i skoleforløbet 3. fremmedsprog som tilbudsfag med pointering af, at skolerne /kommunerne *skal* tilbyde det.

Vi ser dog *ikke* antydning af spor om dette endsige en styrkelse af fremmedsprog i "Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen".

Danmarks Sproglærerforening opfordrer derfor til, at dette høringssvar tages alvorligt i forbindelse med drøftelse af høringsrunden og det videre politiske arbejde med ændringerne i folkeskoleloven.

Denne gang må resultatet være en reel udmøntning i den kommende revision af folkeskoleloven, således at det med al tydelighed fremgår at der er opbakning for en styrkelse af fremmedsprog i folkeskolen.

Danmarks Sproglærerforening har valgt en uddybning af ovenstående punkter i vores høringssvar og henviser i øvrigt til *vedlagte pressemeddelelse samt Sproglærerforeningens Sprogpolitik.*

På vegne af Danmarks Sproglærerforening - www.sproglærerforeningen.dk

Ingrid Stuart

Formand

Sproglærerforeningen

Formand
Ingrid Stuart
Østervang 30
4000 Roskilde

tf. + 45 46 36 07 18 fax + 45 46 32 05 18 e-mail: ingrid.stuart@skolekom.dk

www.sproglærerforeningen.dk

Sproglærerforeningen

Formand
Ingrid Stuart
Østervang 30
4000 Roskilde

tel. + 45 46 36 07 18 fax + 45 46 32 05 18 e-mail: ingrid.stuart@skolekom.dk

d. 4. oktober 2005.

Den 23. sept. blev der indgået aftale mellem regeringen (Venstre og Det konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om *ændring af folkeskoleloven*.

I den forbindelse har Danmarks Sproglærerforening følgende **Pressemeddelelse**:

Danmarks Sproglærerforening finder det dybt bekymrende at:

- tysk/fransk ikke er blandt de obligatoriske prøvefag ved de afsluttende prøver i folkeskolen
- fremmedsprogene ikke afsluttes med obligatoriske skriftlige prøver i 9.kl.

og begrunder det med at:

- behovet for mere og flere fremmedsprog er påtrængende
- elevernes sproglige niveau skal være kompetencegivende
- den sproglige kompetence skal ikke kun omfatte engelsk

Danmarks Sproglærerforening ønsker:

- en debat om sprogfagene i hele undervisningsforløbet
- en langsigtet planlægning på sprogområdet
- at regeringen lever op til EU's og OECD's udspil om mindst to fremmedsprog
- at vilkårene for fremmedsprog ikke blot skal dikteres af en diskussion der varetager andre fagområders placering i folkeskoleforløbet
- en politisk stillingtagen til fremmedsprog med baggrund i en kulturel og samfundsmæssig vurdering
- at eleverne skal forsætte i ungdomsuddannelserne med det 2. fremmedsprog som de har i grundskolen, således at sproget når et højt niveau
- at 2. fremmedsprog gøres obligatorisk fra 6. klasse

Danmarks Sproglærerforening opfordrer undervisningsminister Bertel Haarder. + øvrige politiske beslutningstagere til aktivt - i den kommende tids høringsrunder - at lade ovenstående indgå i deres *fremadrettede* beslutninger.

På Sproglærerforeningens vegne,

Ingrid Stuart

Formand

Sproglærerforeningens **SPROGPOLITIK** kan ses på: www.sproglærerforeningen.dk

Sproglærerforeningens Sprogpolitik 2004

Indholdsoversigt:

- 01 - Indledning
- 02 - Fremmedsprogstilegnelse
- 03 - Fremmedsprog og projektopgaven
- 04 - Internationalisering
- 05 - Faglig inspiration
- 06 - Tosprogede elever i fremmedsprogsundervisningen
- 07 - Specialundervisning
- 08 - Prøverne
- 09 - Kontakt til andre skoleformer/brobygning
- 10 - Fremmedsprogsundervisere
- 11- Afslutning

01 - Indledning

Hermed præsenteres resultatet af arbejdet i Sprogpolitisk udvalg. Udvalget har bestået af to repræsentanter fra hvert fagudvalg samt formand, næstformand og sekretær fra hovedstyrelsen.

Udvalgets mål har været at udarbejde en fremadrettet sprogpolitik for fremmedsprogene i folkeskolen.

Udviklingen har medført, at behovet for mere og flere sprog er blevet påtrængende.

Engelsk kan betragtes som globaliseringens sprog spredt over det meste af verden – enten som nationalsprog eller som arbejds- og kommunikationssprog, og i den danske folkeskole er engelsk kommet på skemaet fra 3. klasse.

Den sproglige kompetence og kulturelle forståelse skal ikke kun omfatte engelsk, for i den åbne verden er der behov for flere sprog. Derfor skal fremmedsprogene tysk/fransk komme ind på et tidligere tidspunkt i barnets skoleliv således, at man i folkeskolen har haft mulighed for at stifte bekendtskab med tre fremmedsprog. Med tre fremmedsprog vil vi i Danmark forhåbentlig kunne opnå en viden om/forståelse for andre mennesker og således udvikle de muligheder, der ligger i international kommunikation.

Dette indebærer, at vi udover, hvad der er nærmere beskrevet på de følgende sider, arbejder for

- at 1. fremmedsprog starter tidligere end 3. klasse
- at 2. fremmedsprog starter senest i 6. klasse
- at tysk og fransk skal tilbydes på lige fod, når eleverne vælger 2. fremmedsprog
- at alle elever via skoleloven skal tilbydes et 3. kompetencegivende fremmedsprog
- at eleverne får en grundig orientering om 2. og 3. fremmedsprog f.eks. gennem introduktions timer, således at de kan træffe et kvalificeret valg

Sproglærerforeningen arbejder for, at flest mulige elever lærer så meget fremmedsprog som muligt.

02 - Fremmedsprogstilegnelse

Sproglærerforeningen arbejder for

- at undervisningen foregår på målsproget
- at undervisningen er tilpasset elevernes alder og udviklingstrin, både hvad angår metodik og materialer
- at undervisningen i hele forløbet varetages af fagligt kompetente lærere, således at eleverne får lyst til at tilegne sig og mod på at bruge sproget
- at eleverne kan forstå det talte og skrevne sprog, og at de kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt på et kvalificeret niveau
- at undervisningen øger deres bevidsthed om kommunikation, sprog og sprogbrug samt sprogstilegnelse, skaber rammer for oplevelse og indsigt, og giver eleverne oplevelse og indsigt i kultur og samfundsforhold (CKF)
- at holdundervisning periodevis anvendes for at styrke fagligheden for den enkelte elev
- at det faktiske timetal, der er til rådighed til fremmedsprogsundervisningen, er af et omfang, der giver eleverne reelle muligheder for at indfri de opstillede krav

Som minimum finder Sproglærerforeningen det nødvendigt, at nedenstående årsnormer for sprogfag i folkeskolen opfyldes:

Timefordelingsplan												Samlet	
Årsnormer - klokketimer	Bh.kl.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	ønskeligt timetal	
Fremmedsprog				150			360				780	360	2.-10.kl.
Fremmedsprog - engelsk			60	90	90	90	90	90	90	120	120	840	
Fremmedsprog - tysk/fransk							60	90	120	120	120	510	
Fremmedsprog - tysk/fransk									120	120	120	360	

(Skematisk kilde: Undervisningsministeriets timefordelingsplan)

- at klasselokalerne er veludstyrede, hvad tekniske hjælpemidler angår, og at skolerne indretter et sproglokale, hvor ordbøger, cd- og båndafspillere, pc med internetopkobling, overheadprojektor, video- og dvd-afspillere, digitalt kamera og videokamera m.m. står til rådighed for sproglærerne. Dette skal ses i lyset af, at der skal megen og varieret træning til i tilegnelsen af fremmedsprog i timerne på skolen, da det ofte udelukkende er her, sprogræningen foregår på baggrund af korrekthedskrav. Computere og internet er i stigende grad blevet integrerede redskaber i børns og unges dagligdag, sociale fællesskaber og kultur. Forsømmes integrationen af de digitale midler i sprogundervisningen, vil elever i stigende grad opleve undervisningen som utidssvarende og uautentisk

03 - Fremmedsprog og projektopgaven

Sproglærerforeningen arbejder for

- at fremmedsprogene deltager på lige fod med de øvrige fag i tværfaglige arbejder – og i projektopgaven

04 - Internationalisering

Den internationale dimension er vigtig i fremmedsprogsundervisningen. Det burde være et "must" for enhver folkeskole at etablere kontakt med venskabsklasser og/eller indgå i skolepartnerskaber.

Sproglærerforeningen arbejder for at give eleverne ægte sproglige oplevelser i en autentisk sammenhæng ved

- at opbygge en indsigt i og en forståelse for andre værdinormer og kulturer i såvel Danmark som i udlandet
- at give eleverne bevidsthed om egen identitet gennem arbejdet med andre kulturer
- at give eleverne mulighed for et arbejdsliv på et stadigt mere internationalt arbejdsmarked
- at eleverne mindst én gang i deres skoleforløb besøger/udveksler med ét af målsprogslandene
- at inddrage gæstelærere/sprogassistenter i undervisningen
- at brugen af fremmedsprogede nyhedsmedier inddrages mest muligt i undervisningen
- at give sproglærerne øgede muligheder for at kunne deltage i studierejser, job swaps og kurser i udlandet

05 - Faglig inspiration

Sproglærerforeningen præsenterer på sine kurser lærerne for de seneste tanker og tendenser inden for fremmedsprogsundervisningen. I forbindelse med kursusvirksomhed udstilles så vidt muligt de nyeste og mest relevante forlagsproducerede materialer.

Foreningens blad, Sproglæreren, følger op og supplerer via artikler og anmeldelser.

06 - Tosprogede elever i fremmedsprogsundervisningen

Undervisningen i fremmedsprog skal tilrettelægges, så den tager hensyn til, at de tosprogede elever kommer med et andet modersmål og har andre forudsætninger end de danske elever.

Sproglærerforeningen arbejder for

- at tosprogede elever ikke fritages for engelsk, hvilket ville afskære dem fra en videre uddannelse
- at gøre opmærksom på, at i klasser med tosprogede elever er det særligt vigtigt, at undervisningen foregår på målsproget – og at der er en modersmålslærer til stede i undervisningen
- at de tosprogede elever medtænkes og synliggøres ved tilrettelæggelse af kurser og videreuddannelse for sproglærere - og i artikler om fremmedsprogsundervisningen

07 - Specialundervisning

Sproglærerforeningen arbejder for

- at fritagelse for faget engelsk ikke bør finde sted
- at den almindelige undervisning i engelsk, når det er nødvendigt, erstattes eller suppleres med specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand
- at specialundervisning i engelsk skal gives af uddannede sproglærere

08 - Prøverne

Sproglærerforeningen arbejder for

- at der løbende udføres udviklingsarbejder inden for fremmedsprogsundervisningen, idet der sigtes mod at skabe bedre samspil og sammenhæng mellem undervisningen og de afsluttende prøver
- at der også efter 9. klasse skal være både en mundtlig og en skriftlig prøve, i erkendelse af at fremmedsprogsundervisningen omfatter såvel den mundtlige som den skriftlige dimension i hele forløbet

09 - Kontakt til andre skoleformer/ brobygning

Sproglærerforeningen arbejder for

- at kvaliteten af elevernes/de unges skole- og uddannelsesforløb øges ved , at der skabes kontinuitet mellem folkeskolen og de efterfølgende ungdomsuddannelser

10 - Fremmedsproglærere

I fremmedsprogsundervisningen sætter læseplanen fokus på kommunikation, sprog og sprogbrug, sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold
Sproglærerforeningen arbejder for

- at fremmedsprogsundervisningen udelukkende varetages af lærere med liniefagsuddannelse eller tilsvarende kvalifikationer
- at alle kommende sproglærere i studietiden skal have opholdt sig i det/de lande, hvor det pågældende sprog er modersmål
- at fremmedsprog som liniefag skal have et omfang, der giver mulighed for fordybelse og tilegnelse af de fremmedsproglige kompetencer
- at sproglærerne til stadighed skal kunne ajourføre deres uddannelse - også gennem ophold i ét af målsprogenes lande

11 – Afslutning

Dette skrift er både en konstatering af, hvordan tingene ser ud nu og af, hvad Sproglærerforeningen har af visioner og konkrete ønsker på længere sigt.

Sprogundervisningen udvikler sig løbende i et samspil mellem mennesker, og det kan således varmt anbefales alle med interesse for fremmedsprogsundervisning at lade sig inspirere af dette skrift.

Skarrildhus den 27. marts 2004

På Sproglærerforeningens vegne,

Ingrid Stuart

Formand

GREVE PRIVATSKOLE

Hundige Bygade 2 · 2670 Greve
Telefon 43 90 94 86
Telefax 43 90 02 29
E-mail: gp@greve-privatskole.dk

Modtaget i Undervisningsministeriet

31 OKT. 2005

Sagsnr.: .....

Til Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskole og folkeoplysning
Kontoret for fagenes mål og indhold
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Tølløse, d.27-10-05

Indsigelse vedr. Lov om ændring af lov om folkeskolen
(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Må det være en ganske almindelig tysklærer med masser af undervisningserfaring samt erfaring med afgangsprøver igennem 22 år tilladt at fremkomme med et par velmente indsigelser og påpegninger af uklarheder i forbindelse med ovennævnte forslag til ændring af lov om folkeskolen. Jeg kan simpelt hen ikke stiltiende se på, at man har vedtaget at nedprioritere 2.fremmedsprogs anseelse og status i forbindelse med dette lovforslag.

Igennem flere år har det været regeringens politik til enhver tid at betone vigtigheden af test og prøver. Der indføres nu nationale test i en række fag med speciel vægt på dansk, matematik, engelsk og naturfag men ikke 2. fremmedsprog.

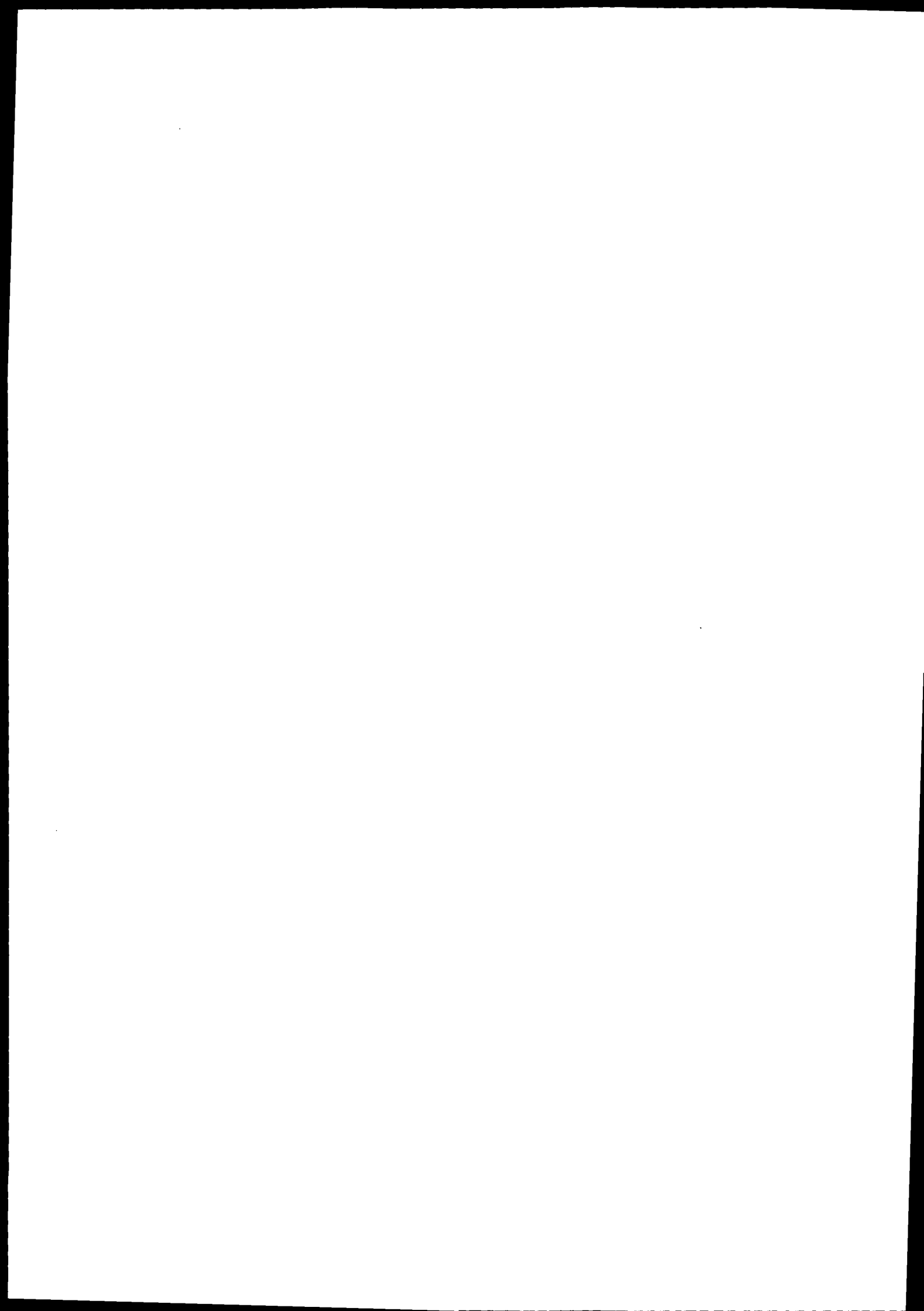
Der foreslås nu indført obligatoriske afgangsprøver for en række fag- der igennem årene har været sidestillet med 2. fremmedsprog, men 2. fremmedsprog nedprioriteres nu til at blive et lodtrækningsfag i "hatten" med de humanistiske fag udover dansk. Disse humanistiske fag er alle med et penselstrøg ophøjet til at være mulige prøvefag.

2. fremmedsprog som tilbudsfag, hvilket er den konstruktion, der forefindes på de fleste skoler, er på trods af et meget højere timetal og på trods af, at det stadig er et optagelseskrav til gymnasiale uddannelser, nedprioriteret.

Betydningen af nedprioriteringen i den her forbindelse skal også ses i de seneste års politiske udmeldinger om, at kun prøvefag har status. Det er vel stort set også den eneste grund til, at man har valgt at lade historie, samfundsfag, kristendom blive prøvefag. De skal tages mere seriøst af eleverne og lærerne. Ja, selv idræt skal nu levere en udtalelse til afgangsbetingerne fremover.

Hvorfor i alverden går man så den anden vej med 2. fremmedsprog? Hvis man læser udmeldinger fra EU og OECD læser man, at de anbefaler to fremmedsprog i alle medlemslande. Hvis man læste aviser sidste sommer om muligheden for at vælge studieretninger i forbindelse med den nye gymnasiereform på stx, var det nedslående at blive præsenteret for så få relevante studieretninger, hvor grundskolens 2. fremmedsprog blev tilbudt på fortsættelsesniveau.

Bl.a. dette fik Dansk Industri og andre erhverv til at "råbe vagt i gevær" med henblik på vores samhandel med Tyskland primært.

Undervisningsministeren selv var i medieme med udmeldinger om, at han ville følge situationen tæt, da fremmedsprog for ham var en vigtig sag.

Og hvad starter man så med at gøre: Nedprioritere 2. fremmedsprog.

Der sidder mange gode kollegaer udi både fransk og tysk i det ganske land og føler sig mægtig meget ladt i stikken af politikere og specielt af undervisningsministeren, som man jo skulle mene er mand for at holde ord. Ikke mindst fordi selvsamme undervisningsminister i de forløbne 14 dage som svar på Sproglærerforeningens pressemeddelelse i kølvandet på det indgåede politiske aftaleforlig "lovede" at ville handle. **Pressemeddelelsen var "sød musik" i hans ører. Han havde nogle tanker, som han ikke kunne offentliggøre endnu, da han jo lige skulle drøfte dem med aftalepartnere, men 2. fremmedsprog var meget vigtigt for ham.** Dette kunne man læse i mange af landets aviser og mange af os krydsede fingre og håbede på at høre spændende nyt....

og lige pludselig erfarer vi så, at der d. 17 oktober er sendt et forslag til høring med sidste frist for indsigelser 31. oktober 2005, hvor 2. fremmedsprog stadig figurerer som nedprioriteret lodtrækningsfag. Jeg bruger nu stærke ord, men det er tæt på løftebrud fra undervisningsministerens side, og det kan han ikke være bekendt. Som en af mine kollegaer skrev i tyskkonferencen på Skolekom: "Jamen, Bertil Haarder ville da gøre noget..."

Jeg ønsker, at man medindtager Sproglærerforeningens Pressemeddelelse i forbindelse med denne høringsrunde vedr. 2. fremmedsprog. Jeg ønsker frem for alt, at 2. fremmedsprog skal beholde sin status som obligatorisk prøvfag.

Jeg ønsker, at man fra politisk side overvejer, hvilke pædagogiske og kvalitative konsekvenser det uvægerligt vil få for eleverne, at 2. fremmedsproglærerne nu kun engang imellem afholder prøver, får udvekslet viden og erfaring med kollegaer på prøveniveau.

Jeg ønsker klare udmeldinger om, hvorvidt adgangskravene til de gymnasiale uddannelser ændres, således at der ikke længere kræves "aflagt prøve" i 2. fremmedsprog.

Jeg ønsker en præcisering af, at valgfagselever kan tilmelde sig prøve i 2. fremmedsprog. Har man mon overvejet, at der så skal planlægges afgangsprøve i 2. fremmedsprog for disse elever under alle omstændigheder uanset, at disse elever desuden skal op i x- fag fra den humanistiske "hat"?

Har man overvejet den praktiske konsekvens af, at visse elever, der ikke har fulgt undervisningen i det forløbne år i det "lodtrukne" fag skal aflægge prøve i et andet fag fra den humanistiske "hat" bortset fra dansk?

Kan skoler rent faktisk vælge at lade deres elever aflægge afgangsprøve i 2. fremmedsprog ud over de fra ministeriets side "obligatoriske" prøvfag?

Hvordan er udmeldingen mht. de frie grundskoler?

Hvor ville jeg dog ønske, at man fra Undervisningsministeriets side for en gangs skyld ville vælge at gå ud og høre "os" med erfaringerne. Lad os få debatten ud til brugerne. Vi har al ekspertisen til at få højnet både kravene til eleverne og resultaterne, så giv os da lov.

Kære hr. Undervisningsminister og aftalepartnere: Gør nu ikke noget, I om lidt vil fortryde... hastværk er lastværk.... Ordning muss sein.

Med venlig hilsen
Marete Petersen, tysklærer
Greve Privatskole

Kære Bertel Haarder,

Som tyskstuderende ved N. Zahles Seminarium vil vi gerne udtrykke vores bekymring for folkeskolens tyskundervisning, som den er skitseret i det forlig, der i september blev indgået mellem regeringen, S og DF. I lyset af Europarådets mål om beskyttelse og udvikling af sproglig mangfoldighed finder vi det betænkeligt, at Danmark nedprioriterer andre fremmedsprog end engelsk, lige som vi savner et argument for at sidestille tysk og fransk.

Sidste år gik knap 40.000 9.-klasse elever til folkeskolens afgangsprøve i tysk, mens under 5.000 gik op i fransk. Knap ¼ af alle verdens bøger udgives på tysk. En fjerdedel af Europas befolkning og 120 millioner mennesker i verden har tysk som modersmål. Tyskland er desuden naboland og, så vidt vi ved, Danmarks største handelspartner.

Tysk er "Schalke 04", Michael Schumacher og "Gegen die Wand", Rammstein og Einstein, Love Parade, Berlinale, Oktoberfest og meget andet.

For første gang oplever vi en ægte interesse for tysk sprog og kultur blandt unge i både Danmark og andre europæiske lande. Behøver vi at tilføje, at det er både let og billigt at komme til Berlin, som vi opfatter som den hotteste by i Europa?

Vi vil altså opfordre dig til for alvor at styrke fremmedsprogsundervisningen ved at indføre

- tysk som 2. fremmedsprog fra 6. klasse
- fransk som 3. fremmedsprog fra (7. eller) 8. klasse
- en obligatorisk mundtlig og differentieret skriftlig prøve i 2. og 3. fremmedsprog.

Med venlig hilsen,
tyskstuderende ved N. Zahles Seminarium